

شماره پنجم

۱۴۰۳

سالنامه جامعه اندیشکده‌ها

کتاب جامع اطلاعات اندیشکده‌های کشور

آنچه در این شماره آمده:

درآمدی بر نسبت اندیشکده‌ها و کلان‌راهبرد مقاومت

وضعیت فعالیت اندیشکده‌ها در سال ۱۴۰۳

مروری بر پروژه‌های اندیشکده‌ای در سال ۱۴۰۳

اطلاعات اندیشه‌ورزان فعال در سال ۱۴۰۳

جامعه
اندیشکده‌ها

دومین جایزه ملی سیاست‌گذاری

با ۹۰۰ پروژه

اندیشکده‌ای به کار خود پایان داد

گزارش اختتامیه دومین جایزه ملی
سیاست‌گذاری

آشنایی با پروژه‌های دومین جایزه ملی
سیاست‌گذاری

به نام خداوند جان و خرد

سالنامه جامعه اندیشکده‌ها ۱۴۰۳
کتاب جامع اطلاعات اندیشکده‌های کشور
شماره پنجم - فروردین ۱۴۰۴

جامعه اندیشکده‌ها از سال ۱۳۹۵ با هدف توسعه و تسهیل فعالیت اندیشکده‌ها و ارتقای کمی و کیفی پروژه‌ها و تولیدات اندیشکده‌ای کار خود را آغاز کرده است. در این راستا، طبق اقتضای هر دوره از فعالیت و در تعامل با زیست‌بوم اندیشه‌ورزی کشور، خدمات متنوعی توسط جامعه اندیشکده‌ها ایجاد، ارتقا و ارائه شده است؛ که سایت جامعه اندیشکده‌ها، سالنامه جامعه اندیشکده‌ها و جایزه ملی سیاست‌گذاری مهمترین و دیرپاترین خدمات این مجموعه تخصصی محسوب می‌شوند.

سند پیش رو، سالنامه جامعه اندیشکده‌هاست که به‌عنوان کتاب جامع اطلاعات اندیشکده‌های کشور، به ارائه تصویری کلی از وضعیت اندیشکده‌های کشور در پایان هر سال خورشیدی می‌پردازد.

جمع‌آوری اطلاعات مجلدات سالنامه جامعه اندیشکده‌ها، حاصل همکاری و همراهی منظم اندیشکده‌ها، مراکز سیاست‌پژوهی و موسسات مشاوره سیاستی طی سال‌های متمادی فعالیت ماست؛ که از این استمرار بی‌نهایت سپاس‌گزاریم.

صاحب امتیاز: خانه اندیشه‌ورزان

تیم جامعه اندیشکده‌ها: محمد رادسرشت، محمدمهدی کردآبادی، سجاد ایرانی، حمزه امیری و فاطمه مرتضوی
نشانی: خیابان انقلاب، بین خیابان ولی‌عصر عج و برادران مظفر شمالی، پلاک ۹۰۷

ایمیل: info@iranthinktanks.com

وبسایت: www.iranthinktanks.com

خانه اندیشه‌ورزان

جامعه اندیشکده‌ها

فهرست مطالب

سرمقاله

اندیشه‌ورزی در سال صفر ۲

فصل یکم

مقاومت در سالی که گذشت ۳

فصل دوم

اطلاعات اندیشکده‌ها در سال ۱۴۰۳ ۳۸

فصل سوم

اطلاعات پروژه‌های اندیشکده‌ها در سال ۱۴۰۳ ۵۷

فصل چهارم

اطلاعات اندیشه‌ورزان و سیاست‌پژوهان در سال ۱۴۰۳ ۶۳

فصل پنجم

جامعه اندیشکده‌ها در سال ۱۴۰۳ ۶۶

اندیشه ورزشی در ساعت صفر

فعال برای بسترسازی و ضریب بخشی به فعالیت های اندیشکده ها عطف به بحران های روز داشت. در این راستا جامعه اندیشکده ها نیز به عنوان بازوی فکری خانه، کنشگر و پویا رفتار کرد و پروژه های متعددی را درخصوص وقایع سال گذشته راهبر/زمینه ساز بود. از خلال این فعالیت ها و با مرور حرف های تولیدشده، بار دیگر اثبات شد اندیشکده های کشور با درک صحیح و به موقع نسبت به «آینده» هشدار داده اند؛ اما نظام بحران زی، اراده یا توان برداشتن حرف های این مجموعه ها را نداشته است. مرور تنها یک نشست، از مجموعه فعالیت های اندیشکده ها و اندیشه ورزان در سال اخیر نشان از استعداد اندیشکده ها در درک و صورت بندی آینده دارد. بنابراین سالنامه ۱۴۰۳ را با هدف یادآوری چنته پُر اندیشکده ها و اندیشه ورزان، با مرور یک نشست راهبردی آغاز کرده ایم؛ که مشتمل نمونه خرواری است که نشان می دهد اندیشکده ها احساس مسئولیت و استطاعت ادارک را توأمان می زنند.

گرچه این احساس و استطاعت، «به دلایل متعدد» در مکتوبات رسمی قابل انتشار، بروز کمتری دارند. و به همین خاطر مرور پژوهش‌های فهرست‌شده در فصول بعدی سالنامه، خارج از این ظرفیت دیده می‌شود.

طبق روال هر سال سالنامه، فهرست نسبتاً کاملی از اندیشکده‌ها، اندیشه‌ورزان و پروژه‌های آن‌ها در سال تازه رفته را به صورت یک مجموعه در دسترس علاقه‌مندان می‌گذاریم. امید است این فهرست‌ها به پیوندها و اتصال‌های هم‌افزاینده‌تر شود؛ چراکه جامعه اندیشکده‌ها از ابتدای تأسیس، خود را بستر شبکه‌سازی در/برای زیست‌بوم تعریف کرده است و هر پیوند تازه، تحقق مأموریت اصلی و اصیل این مجموعه است. و در پایان از همراهی‌های دوستانه و درعین حال حرفه‌ای اندیشکده‌ها، مراکز سیاست‌پژوهی و موسسات سیاست‌پژوهی که روشنایی چراغ خرد جمعی را از این درگاه و پایگاه باور دارند، کمال قدردانی را داریم.

سقوط بالگرد رئیس‌جمهور، انفجار در بندر شهید رجایی، حذف ناگهانی سامانه نیما، بازگشت ترامپ به ریاست‌جمهوری ووو، مجموعه‌ای است که «سال پرحادثه ۱۴۰۳» را برای ایران رقم زدند. ۱۴۰۳ از حیث تحولات امنیتی و ژئوپلیتیک، یکی از پرتنش‌ترین سال‌های دهه اخیر بود. ترور غریب رئیس‌دفتر سیاسی حماس در حاشیه تحلیف رئیس‌جمهور ایران، بار دیگر ایده مقاومت را به محور مباحث سیاست و امنیت در ایران بازگرداند و جمهوری اسلامی را با چالش جدی در کلان‌راهبرد «مقاومت» مواجه کرد؛ راهبردی که پایه‌های هویتی و عملیات تعامل خود را بر بنیان آن، پی افکنده بود. ترورهای هم‌زمان در تهران، بیروت و بغداد، حملات اسرائیل و واکنش‌های متقابل، به‌سان قله یخ، واضحا تغییر موازنه‌ای را هشدار دادند که منطقه و چه‌بسا جهان را هدف گرفته اما ایران برای آن کاملاً آماده نیست.

شوکه ناشی از سه ترور همزمان در دهم مرداد و دومینوی وقایع پس از آن، ناشی از فاصله‌ای بود که میان «تصور» و «تصویر» جمهوری اسلامی در تاریخ ثبت می‌شد. شناخت این فاصله و مخاطراتی که می‌تواند در دنیای روبه‌نظم نوین رقم بزند، از مهمترین عرصه‌هایی بود که مشاوران و تصمیم‌سازان نظام سیاسی باید آن را می‌شناختند و درباره آن هشدار می‌دادند. به‌بیان دیگر، پرسش درباره نسبت راهبردی تحولات سال گذشته و تصمیمات حاکمیت، مهمترین سوال سال بود و اندیشکده‌ها به‌عنوان انبان/امتداد فکری نظم مستقر، چه پاسخی برای این پرسش داشتند؟

سال گذشته، بزنگاهی بود که نشان داد زیست‌بوم اندیشه‌ورزی کشور حرف‌ها و ظرفیت‌های منتجی برای ترمیم حفره‌های بروز یافته دارد؛ گرچه از ضعف‌هایی نظیر پراکندگی دانشی (فعالیت غیرشبهه‌ای)، چسبندگی ایدئولوژیک و غیبت در عرصه رسانه (به‌معنای چانه‌زنی از پایین در سطح داخلی و بین‌المللی) نیز رنج می‌برد.

خانه اندیشه‌ورزان از ابتدای وقایع شگفت سال پیش، حضوری

.....

مقاومت در سالی که گذشت

سال پرحادثه ۱۴۰۳، با تمام فراز و نشیب‌های آن پایان یافت؛ تا در انتهای آن به بازبینی ۳۶۵ روزی بنشینیم که ایده مقاومت به‌عنوان کلان‌راهبرد جمهوری اسلامی، از خلال وقایع بسیار و در ابعاد متعدد، به چالش کشیده شد.

خانه اندیشه‌ورزان چهارگدهم‌آیی تخصصی در مرور حوادث سال پیش برگزار کرد. این نشست‌ها با حضور اندیشکده‌ها و اندیشه‌ورزان با هدف آسیب‌شناسی ایده مقاومت و سیاست‌های معطوف به آن برگزار شد:

■ مقاومت بر ایده مقاومت

نقد و بررسی راهبردهای ایجابی و سلبی جمهوری اسلامی در پیشبرد ایده مقاومت / ۱۰ مرداد ۱۴۰۳؛

■ روایت اول

آسیب‌شناسی رفتار رسانه‌ای جمهوری اسلامی در بحران‌های امنیتی-اجتماعی / ۲۲ مرداد ۱۴۰۳؛

■ مناظر و مَنَاطِر مقاومت

زمان‌سنجی و ظرفیت‌سنجی کنش‌ورزی جمهوری اسلامی در پسانصرالله / ۷ مهر ۱۴۰۳؛

■ ادراک مقاومت

بررسی ذهنیت حکمران و شهروند ایرانی درباره ابعاد فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی مسئله مقاومت / ۸ مهر ۱۴۰۳.

در ادامه مروری بر نشست «مقاومت بر ایده مقاومت» را می‌خوانید. مرور این نشست، نقاط نیازمند تأمل و تعمق اندیشکده‌ها در سال ۱۴۰۴ را نشان می‌دهد.

کمر از دوازده ساعت سه ترور منجر به شهادت توسط اسرائیل در بالاترین سطح رهبران محور مقاومت صورت می‌گیرد؛ ترور اسماعیل هنیه در تهران، ترور فواد شکر در بیروت و ابوحسن المالکی در بغداد. آنچه اکنون مسلم است قصد نتانیاها از بالا نگه‌داشتن تنش برای بقای خود در قدرت است؛ و آنچه در ابهام مانده، چگونگی هر سه اقدام است.

مسلمات سه واقعه/ترور مربوط به دهم مرداد، از جنس «راهبرد» و مبهمات آن از جنس «تاکتیک» به نظر می‌رسد: تحلیل‌های راهبردی نشان می‌دهند که استراتژی اسرائیل و شخص نتانیاها از انجام تنش در منطقه چیست و چه اهدافی را دنبال می‌کند:

۱. بالا نگه‌داشتن تنش تا انتخابات آمریکا و زمینه‌سازی برای قدرت‌گرفتن ترامپ؛

۲. بالا نگه‌داشتن تنش در انظار صهیونیست‌ها و ابقای خود برای مدیریت تنش پیش‌آمده؛

۳. انتقام و احیای وجهه در برابر ضعف راهبردی-عملیاتی ده ماه گذشته.

اسرائیل در پیگیری چنین راهبردهایی، چنان بی‌پروا و مصر است که به اقداماتی چون «کودک‌کشی» و «ترور شخصیت‌ها» نیز دست می‌زند؛ اقداماتی که از هر منظر در افواه جمعی و افکار عمومی جهانی مقبوح و محکوم است. با این حال نتانیاها هدف نهایی خود را که وسعت و بُعد بخشیدن به تنش است، دنبال می‌کند.

از نظر عملیاتی-تاکتیکی اما و اگرهای بسیاری به‌ویژه بر شهادت هنیه در تهران مترتب شده است و تحلیل‌ها در این زمینه، متنوع و از احتمال نفوذ تا خطای طراحی برنامه (مراسم تحلیف رئیس‌جمهور) را شامل می‌شوند. هفته‌نامه یهودی-انگلیسی جویش کرونیکل این ترور را حاصل چند ساعت بمب‌گذاری در اتاق خواب هنیه عنوان می‌کند، اما بیانیه سپاه پاسداران آن را از طریق شلیک پرتابه کوتاه‌برد با سر جنگی ۷ کیلوگرمی اطلاع داده است.

فارغ از تلاش جمعی برای مکشوف‌شدن بعد راهبردی و ملاحظات برای مکتوم نگه‌داشتن بعد عملیاتی ترور هنیه در تهران، هرگونه پاسخ و اقدام ایران باید اعتنا و احتیاطی به گزاره‌های دوگانه زیر باشد:

■ دوری از تنش‌زایی در منطقه // شدت تنش برای نشان‌دادن به

پرتگاه کشاندن منطقه توسط نتانیاها؛

■ هدف قرار دادن منابع انسانی و ترور شخصیت‌های صهیونی با توجه به حساسیت اعتقادی صهیونیست‌ها نسبت به شخصیت‌ها و اجساد مردگان // به دلیل ماهیت نامتقارن جنگ، الزامی به ترور شخصیت نیست و پاسخ می‌تواند تجهیزاتی و هزینه‌ای باشد؛

■ تقویت سلاح هسته‌ای با هدف ایجاد بازدارندگی (و پیامدهایی فراتر از بازدارندگی، همچون آرام‌سازی منطقه و رفع تحریم‌ها) // به دلیل ماهیت تاریخی و استعماری رویارویی بزرگ، بازدارندگی از طریق فنی معنا ندارد؛

■ تقویت تکنولوژیک ایران برای ورود به تقابل جدید // تقویت بخش‌های اطلاعات عملیات و عملیات ویژه خارجی برای ورود به سطح بین‌المللی این تقابل.

بدیهی است که در برخی از محورها، امکان انتخاب همزمان با هیچ‌کدام از دوگانه‌ها نیز ممکن است.

این ترور در ضمیر نظام اندیشگاهی کشور به توصیفاتی همچون «آبروریزی امنیتی» و «سرافکندگی امنیتی» پیوست شده است؛ و چند فراتاکتیک به‌شکلی پربسامد توصیه شده است:

■ تولید و ساخت روایت اول: ابتکار عمل در عرصه رسانه و رها نکردن افکار عمومی در جنگل رسانه‌ای معاصر (در اقدام تروری که در قلب پایتخت ایران رخ داده است، همچنان نخستین اخبار از خارج از مرزها مخابره می‌شود)؛

■ پرهیز از پاسخ به میل آشکار اسرائیل مبنی بر «تحریک به جنگ»؛

■ ضرورت تدوین منظومه فکری حکمرانی، که امتداد سیاست خارجی آن افق حرکت سطوح مختلف کارگزاری در جمهوری اسلامی باشد؛

■ ضرورت مطالعه موردی جریان‌ها، جنبش‌ها و مجموعه‌های بین‌المللی و رسیدن به عمق دانشی نسبت به منویات و کنه‌های آن‌ها.

در گزارش پیش‌رو، مواضع روندپژوهان، راهبردپژوهان و اندیشه‌ورزان حوزه بین‌الملل درباره ترور رئیس دفتر سیاسی حماس در تهران شده است. این گزارش، خلاصه‌ای از نشستی است که در روز حادثه در خانه اندیشه‌ورزان برگزار شده است.

- ترور هنیه، یک عملیات تروریستی است و عملیات موشکی، پاسخ عملیات تروریستی نیست.
- بدون وارد شدن به فرآیند احساسی، نیازمند احیای عملیات ویژه خارجی هستیم.
- نه تنها توقف روند سیکل ترور، بلکه رفع تحریم‌های ما، در گروی تقویت سیستم اطلاعاتی است.

دریافت کرده است. و این هماهنگی در کجای تحلیل ما قرار دارد؟ مقام معظم رهبری ده سال پیش توصیه به ضداطلاعات تهاجمی کرده‌اند. این توصیه در کجای وزارت اطلاعات، نیروی قدس، سازمان اطلاعات سپاه، حفاظت اطلاعات و سایر دستگاه‌های اطلاعاتی-امنیتی ما پی گرفته شده است؟ مگر قرار بر تحول سیستم نبود؟ کی باید متوجه شویم که عملیات موشکی، پاسخ عملیات تروریستی نیست؟ پاکستان را زدید، چه شد؟ جیش‌العدل را زدید، چه شد؟ زنجیره عملیات تروریستی از کجا آغاز شده و اکنون به کجا رسیده است؟ و اگر به ترور آقای خامنه‌ای و سیدحسن نصراله هم برسد، من تعجب نمی‌کنم. چراکه در تشکیلات ما و به‌طور کلی سیستم شرقی، فردمحوری غوغا می‌کند و با حذف رد، بعضاً سیستم دچار فروپاشی (collapse) می‌شود.

مجموع این اتفاقات، نیاز به تغییر رویکرد را نشان می‌دهد. ما نیازمند احیای بخش عملیات ویژه خارجی هستیم. متوجه هستیم که عملیات ویژه خارجی نیاز به زیرسازیهایی گاهی چند ساله دارد. موساد برای ترور حاج عماد مغنیه ۷-۸ ماه ایشان و خانواده‌شان را زیر نظر داشت. سخت است، طراحی نیاز دارد، چند ماه زیر نظر گرفتن لازم دارد؛ اما یا باید «مرگ بر اسرائیل» را کنار بگذاریم، یا باید وارد احیای عملیات ویژه خارجی شویم. وقتی از ضرورت چنین تغییری و تحولی صحبت می‌شود، منظور میکونوس، اف‌کندی و مجید علوی نیست؛ بلکه منظور تغییر رویکردی اساسی است که هیچ سرویس و سیستم اطلاعاتی جرئت نکند داخل خاک ایران عملیات کند، بدون اینکه ترس از جواب داشته باشد.

رئیس یک تشکیلات متحد در تهران به این شکل عریان ترور و سلاخی شده است. این اتفاق در خلاء نیفتاده است، ما با زنجیره تروری مواجه هستیم که به‌روایتی از ۲۰۰۸ و به‌روایت دیگری از نوامبر سال گذشته با ترور سیدرضی موسوی شکل گرفته است؛ و ما شاهد یک تضعیف تدریجی در جنگ اطلاعاتی بودیم. بنابر اطلاعات موثق بخشی از این زنجیره ترور اقدامات مستقیم رژیم صهیونیستی بوده و برخی دیگر به‌ویژه درباره عملیات‌های تروریستی شرق کشور، هدایت‌شده و با طراحی انجام شده است.

در پی ترور عماد مغنیه در سال ۲۰۰۸، در تهران بحث «اتفاقی بودن» ترور و جایگزین کردن پیش کشیده شد. این تحلیل، غلط از آب درآمد و ما شاهد پیش‌روی گام‌به‌گام زنجیره ترور بودیم؛ تا اکنون که با یک آبروریزی امنیتی در کشور مواجه هستیم. کمالینکه حادثه هلی‌کوپتر رئیس‌جمهور نیز یک آبروریزی امنیتی از جنس دیگری بود و مطلعین می‌دانند که احتمال ترور درباره آن حادثه در عین حال که قابل اثبات نیست، هیچ‌گاه هم رد نمی‌شود.

اینکه ترور اسماعیل هنیه در تهران باید در این زنجیره ترور تحلیل شود. محمد دهلان، به‌عنوان فردی که نزدیک به آمریکایی‌ها و اخیراً دچار اختلافاتی با آن‌ها شده است، در توییتری به زبان عربی اشاره کرده است که این اقدام با چراغ سبز آمریکایی‌ها انجام شده است. بعضاً شنیده می‌شود که نتانیاهو عامل ماجراست. نتانیاهو بدون دستگاه (establishment) نظامی-امنیتی اسرائیل و آمریکا اقدامی نمی‌کند. جزئیاتی از جلسه او با ترامپ، بایدن یا هریس در دست نیست، اما حتماً چراغ سبزهایی از بخشی از وزارت خارجه آمریکا

■ نخست اینکه سیستم‌های شرقی فردمحور هستند و ضربه انسانی که به ما می‌خورد، کمتر قابل جبران است؛

■ دوم اینکه ضربه هزینه‌ای و تجهیزاتی که وارد می‌کنیم، برای رژیم صهیونیستی به خاطر حمایت‌های بسیاری که از جهان دریافت می‌کند، جبران می‌شود و درنهایت ضربه‌ای محسوب نمی‌شود.

یهود در طول تاریخ، استراتژی حذف نیروی انسانی و نفرات را پی گرفته است. همچنین به نیروی انسانی خود هم بسیار حساس است؛ حتی نسبت به اسرا، اجساد و باقیمانده‌های اجساد حساسیت بالا دارند. این حساسیت می‌تواند برای ما تهدید و فرصت توأمان باشد؛ که باید برای آن برنامه داشته باشیم.

البته باید توجه داشت که جنگ سطوح مختلفی دارد که باید با تدبیر روی آن‌ها برنامه‌ریزی و اقدام صورت بگیرد. جنگ‌های امروز، تا حدی تغییر ماهیت داده و ابعاد گسترده‌ای یافته‌اند. از دهه ۱۹۹۰ آمریکا در عراق یک عملیات مشترک بین نیروهای سه‌گانه هوایی، دریایی و زمینی را پیاده‌سازی کرد که در زمان

خود عجیب و بدیع بود و ادبیات جنگ را تغییر داد. این عملیات مشترک به تدریج توسعه پیدا کرد و اکنون نه تنها رسانه‌ها، بلکه زیرساخت‌های تکنولوژیک و زیرساخت‌های اقتصادی نیز بخشی از نبردهای ترکیبی کنونی را شکل می‌دهند؛ که یکی از خروجی‌های این عملیات‌های ترکیبی، آسیبی است که به نیروی انسانی حریف وارد می‌کنند.

و آنچه از جنس چشم‌انداز است، اینکه سیستم‌های تکنولوژیک و جنگی می‌توانند تغییرات اجتماعی ایجاد کنند. فرض کنید ده هزار سلاح وارد کشور شود و روی تلفن افرادی Locked شود که مرجعیت و موقعیت اجتماعی دارند. کاری که اکنون سیستم‌های نظامی می‌کنند، حرکت به سمت چنین مرزهایی است.

بنابراین ما نه تنها الان باید جنگ بکنیم، بلکه همیشه باید جنگ بکنیم و همیشه در حال جنگ خواهیم بود. این یک جنگ تمام عیار است؛ که باید مطابق با آن اقدام کنیم. عملیات وعده صادق نیز تبعات انسانی مد نظر را نداشت و ما باید از حریف نیروی انسانی بگیریم.

- ۸ سالنامه جامعه اندیشکده‌ها | سال ۱۴۰۳ ::::::::::::::::::::

- ترور هنیه در تهران، یک فرصت استثنایی برای انتقام و خونخواهی است.
- مسئله صرفاً آبروی امنیتی ایران نیست، بلکه آبرو و چهره ایران، محور مقاومت و منطقه در این میان مطرح است.
- ترور هنیه، دارای این ظرفیت است که نشان دهیم نتانیاهو چگونه منطقه را به پرتگاه می‌کشانند.

را تغییر دهد. تا پیش از آن ابتکار با اسرائیل بود و ما دنبال‌کننده بودیم. اسرائیل قواعدی چیده بود که سالیان سال ادامه داشت. ایران با وعده صادق قواعد و نظم تازه‌ای را چید که: محور مقاومت در جای خود، اگر به خاک یا سفارتم تعرض کنی، خاک تو را از خاک ایران می‌زنم. گرچه از منظری که توضیح داده شد، وعده صادق نقطه روشن و تعیین‌کننده‌ای بود؛ اما اکنون اتفاق دیگری از جنس، کیفیت و طراحی دیگری باید رقم بخورد تا پاسخ شهادت اسماعیل هنیه در تهران باشد.

همزمان که احساس شرم می‌کنم در برابر مردم غزه، فلسطین و محور مقاومت، این ترور را یک فرصت استثنایی برای انتقام‌گرفتن برای خون هنیه به بهترین شکل می‌بینم. و این تناقضی است که در این میان وجود دارد.

تناقض دیگر این است که ایران، افراد و چهره‌ها نیستند. حاج قاسم شهید شد، اما هزاران حاج قاسم در ایران پرورش یافته‌اند. درست است که کشته‌شدن قاسم سلیمانی ضربه بسیار سهمگینی به ایران، محور مقاومت و جنوب جهانی زد، و او تکرارنشده‌ای است؛ اما مدرسه انقلاب اسلامی در این سال‌ها چه کرده؟ پس بقیه چه می‌کنند؟ بنابراین در عین حال که ما یک حاج قاسم داشتیم، هزاران حاج قاسم داریم و تناقض‌نمای دومی است که در این میان وجود دارد.

شهادت اسماعیل هنیه در تهران از چند جنبه ابعاد سنگین و سهمگینی دارد. از یک‌سو خون رهبر مقاومت فلسطین در خیابان‌های تهران به‌عنوان رهبر محور مقاومت ریخته شده است؛ و از دیگرسو آبرو و چهره محور رهبر مقاومت است که نتوانسته از این خون محافت کند. هم‌زمانی این دو مسئله، در کنار این پرسش که «ما باید منتظر چه اتفاقات بزرگ‌تری باشیم؟»، یک فرصت استثنایی برای انتقامی سخت را فراهم کرده است. اگر اسماعیل هنیه در جایی غیر از تهران به شهادت می‌رسید، چنین فرصتی برای محور مقاومت فراهم نمی‌شد. اگر این اتفاق در لبنان افتاده بود، نمی‌توانست آستن انتقامی باشد که سختی‌ای تا این حد استثنایی داشته باشد. و متأسفانه این خون اسماعیل هنیه است که فرصت انتقام و به بیان بهتر خونخواهی به بهترین شکل را برای نه‌تنها ایران، بلکه محور مقاومت و منطقه فراهم کرده است؛ تا به ترمیم آبرو و چهره مقامت بپردازند.

در اینجا صرفاً مسئله بازدارندگی مطرح نیست، و ظرفیت این اتفاق مد نظر است. ترور اسماعیل هنیه یک فرصت طلایی است که نشان دهیم نتانیاهو دارد اشتباه می‌کند و منطقه را به پرتگاه می‌کشانند.

چیزی فراتر از وعده صادق باید اتفاق بیفتد. وعده صادق نقطه روشنی در مقابله ما با اسرائیل بود؛ چون ایران توانست قواعد بازی

- ۱- حادثه تروریستی که منجر به شهادت اسماعیل هنیه رهبر جنبش مقاومت حماس و نخست‌وزیر سابق فلسطین شد، حادثه‌ای بسیار بزرگ، شوک‌آور و حتی بهت‌آور است. هم هدف ترور، بزرگ بود که از رهبران درجه اول مقاومت به‌شمار می‌رفت و هم زمان و مکان ترور مهم و قابل توجه بوده است. بعد از مهم‌ترین مراسم سیاسی ایران که با حضور مهمانان خارجی در تهران برگزار شده، این حادثه تلخ رخ داده است. ترور یک رهبر مقاومت در خاک ایران و قلب پایتخت، بسیار معنامند و هدف‌دار طراحی شده و روشن است که در پازل نبرد بزرگ هفت اکتبر تا امروز، قرار دارد. جنگی بسیار سخت با موفقیت‌های بزرگ برای جبهه مقاومت و البته هزینه‌های سنگین.**
- رهبر انقلاب در پیام خود به مناسبت شهادت اسماعیل هنیه فرمودند: «ملت عزیز ایران! رهبر شجاع و مجاهد برجسته

صهیونیست‌ها به‌کار بردند و آنجا که از وظیفه خون‌خواهی ما سخن گفته‌اند. طبعاً این پیام به‌مثابه یک دستور عملیاتی به نیروهای مسلح ایران است.

۲- محل شهادت اسماعیل هنیه در تهران، یک پادگان امنیتی مهم واقع در ضلع شمالی مجموعه سعدآباد بوده است. این پادگان از مقرهای فرماندهی نیروی قدس سپاه است. بنابر اخبار شنیده‌شده، حادثه حوالی ساعت ۱۰:۲۰ دقیقه بامداد روز چهارشنبه (درست در ساعت شهادت حاج قاسم) رخ داده و شدت انفجار به‌حدی بوده که صدای بسیار مهیبی شنیده شده و تمام شیشه‌های مجموعه سعدآباد را به لرزه درآورده است. نخست‌وزیر عراق هم در کاخ سروستان سعدآباد مستقر بوده است. این حمله هوایی درواقع یک آسیب حفاظتی بسیار تلخ برای جمهوری اسلامی بود. نکته دیگر آنکه پروازکردن ریزپهپاد در آن محدوده تابع پروتکل‌های بسیار سنگینی است و بالارفتن هر نوع ریزپرنده‌ای بیش از ارتفاع ۵۰ متر ممنوع است و بلافاصله پهپاد متخلف توسط سیستم پدافندی مستقر در آن محدوده، جلب یا ساقط می‌شود؛ حتی هلی‌شات‌های مجوزدار مجموعه کاخ‌های سعدآباد که برای تصویربرداری اقدام به پرواز می‌کنند سابقه ساقط‌شدن یا جلب توسط این پدافند را دارند. البته گمانه دیگری درخصوص نحوه وقوع این حادثه توسط موشک نیز مطرح است. اما در هر حال هرکدام از این سناریوها صحت داشته باشد، نشان‌دهنده یک آسیب حفاظتی و احتمال وقوع نفوذ است. مسئله‌ای که در شهادت شهید فخری‌زاده نیز باعث ایجاد نگرانی‌هایی در سامانه امنیتی کشور شده بود.

۳- در عین پیچیدگی ابعاد امنیتی و اجتماعی این حادثه، اما با یک معادله ساده و روشن سیاسی روبه‌رو هستیم؛ ماجراهای برجام و بنزین در دولت حسن روحانی که مخابره پیام ضعف به دنیا بود، نتایج تلخی در حوزه امنیتی کشور به‌دنبال داشت. ایران برجامیزه و اغتشاش بنزینی، کشور را از داخل دچار ضعف و دشمن را جری می‌کند؛ نتیجه چنین معادله‌ای شهادت حاج قاسم خواهد بود. معادله روشن است؛ بعد از عملیات شجاعانه عین‌الاسد، دشمن ماجرای هواپیمای اوکراینی را شکل می‌دهد و ضربه امنیتی، اجتماعی، روانی و حیثیتی به جمهوری اسلامی می‌زند. جنگ غزه آغاز می‌شود و با توجه به حضور شخصیتی مثل شهید رئیسی، ایران در این صحنه، به‌مثابه یک کنش‌گر موفق و کارآمد عمل می‌کند؛ اسرائیل خطای راهبردی مرتکب می‌شود و کنسول‌گری ایران را در سوریه با موشک مورد اصابت قرار می‌دهد. در ادامه ایران با اقتدار و شجاعت و یک طراحی هوشمندانه عملیات وعده صادق را با موفقیت انجام می‌دهد. در واکنش به این عملیات، رژیم صهیونیستی ماجراهای خطرناکی را طراحی می‌کند (برخی صاحب‌نظران معتقدند شهادت

شهید رئیسی که هنوز ابعاد آن روشن نشده و نتایج نهایی بررسی‌ها منتشر نشده است، می‌تواند به عملیات وعده صادق و واکنش صهیونیست‌ها ارتباط داشته باشد. البته این گزاره در حد یک فرضیه اثبات نشده است). بعد از شهادت رئیسی، دولت پزشکیان با تصویر جریان غرب‌گرا با نمایندگی ظریف روی کار می‌آید؛ روشن‌ترین پیام در این شرایط به دشمن، پیام ضعف است. درست در همین موقعیت، شهادت سخت و دردناک شهید هنیه پیش می‌آید. روشن است که نسبت مستقیمی میان استحکام ساخت درونی نظام و امنیت بالای کشور وجود دارد و هرگاه یک دولت غرب‌گرا در ایران مستقر می‌شود، سطح و میزان ناامنی توسعه می‌یابد.

امیدوارم پزشکیان در ابتدای دولت‌ش پیام این ترور را دریافت کرده باشد و از سپردن امور به غرب‌گرایان و وادادگان اجتناب کند.

۴- اساساً ترور مقامات یک کشور که سفرهای آن‌ها عمدتاً اعلام عمومی می‌شود کار سخت و پیچیده‌ای به‌لحاظ امنیتی نیست؛ اما نکته‌ای که اینجا موضوعیت دارد معادلات بازدارندگی در دستگاه محاسباتی نظامی و سیاسی دولت‌هاست. یعنی دشمن بداند که اگر بزند، می‌خورد. در این شرایط و در چارچوب این معادله، از یک‌سو شاهد تغییرات سیاسی در ایران و زنده‌شدن خاطرات انفعال دولت غرب‌گرای قبلی با روی کار آمدن دولتی شبیه به دولت اصلاحات هستیم و از سوی دیگر رفتارهای دیوانه‌وار اسرائیل در واکنش به مصائب و بحران‌های داخلی خود و طوفان الاقصی را در این چند ماه مشاهده کرده‌ایم. محاسبه دشمن از سطح بازدارندگی ماست که این جرئت را به آن‌ها می‌دهد که کی وقت اقدام تروریستی علیه ماست؛ بنابراین حتماً تحولات سیاسی داخلی در این محاسبات اهمیت دارد. وعده صادق نشان داد تصمیم نظام در دولت قبل عزم بر پشیمان‌کردن دشمن بود. بازدارندگی فعال جمهوری اسلامی براساس نظریه مقاومت فعال باید در دستور کار شورای عالی امنیت ملی، دولت جدید و نیروهای مسلح کارآمد کشور باشد.

۵- غرب‌گراها و اصلاح‌طلبان از ساعات اولیه پس از حادثه، خط رسانه‌ای خطرناکی را شروع و ندای صلح با دشمن آمریکایی صهیونیستی بلند کرده‌اند؛ برخی از فعالان اصلاح‌طلب در واکنشی عجیب راهکار مبارزه با تروریست‌ها را مذاکره و سپس صلح عنوان کردند. یک فعال اصلاح‌طلب نوشت: «اگر از پرونده ایران امنیتی‌زدایی شود ایران می‌تواند با گفتمان صلح از حقوق ملت فلسطین دفاع کند که در جهان امروز شنونده بیشتری دارد در برابر صهیونی سمی که ذاتاً جنگ‌طلب است.» یک عنصر اقتصادی غرب‌گرا هم در متنی نوشت: «هدف بدیهی و آشکار این

نیستید؛ و طبعا و درمقابل، هماهنگی و انسجام و وحدت همه گروه‌های مقاومت را در تشدید مبارزه با اسرائیل به‌دنبال خواهد داشت و واکنش جبهه مقاومت را بسیار سنگین خواهد کرد. شهادت اسماعیل هنیه، موجب همبستگی اضلاع محور مقاومت برای تسریع نابودی رژیم خون‌خوار صهیونیستی خواهد شد. این ترورها نشان می‌دهد، هیچ عزمی برای صلح در کار نیست و گره‌ها به‌دست گلوله و موشک باز خواهد شد. روشن است همه گفت‌وگوها پیرامون تبادل اسرا و توقف جنگ غزه تحت‌الشعاع شهادت شهید هنیه قرار خواهد گرفت.

همسوسدن پشت سر مقاومت تا پیروزی، تنها انتخاب ایران و جبهه مقاومت است و وقت فلسفه‌بافی و ادعاهای گوناگون نیست؛ میدان جنگ است و انسان انقلابی باید تصمیم بگیرد در کدام جبهه بایستد. در جنگ ما را می‌کشند و ما آن‌ها را می‌کشیم.

۹- آنچه که در لبنان اتفاق افتاد و یک شخصیت ممتاز در تراز
عماد مغنیه به شهادت رسید تاثیرات شگرفی در تحولات
فیمابین لبنان و اسرائیل خواهد داشت. حزب‌اله لبنان درباره
عملیات صهیونیست‌ها برای ترور فواد شکر از فرماندهان
حزب‌اله بیانیه‌ای صادر کرد: «همان‌طور که معلوم است، دشمن
صهیونیستی سه‌شنبه ۷-۳۰-۲۰۲۴ به ضاحیه جنوبی بیروت
حمله کرد و یک ساختمان مسکونی در یکی از محله‌های آن
را هدف قرار داد که منجر به شهادت تعدادی از شهروندان و
زخمی‌شدن عده‌ای دیگر و همچنین ویرانی گسترده در چند
طبقه از ساختمان شد. فرمانده جهادی بزرگ، برادر سید فواد
شکر (حاج محسن) در زمان حادثه در این ساختمان حضور
داشت.

تیم‌های دفاع مدنی از زمان وقوع حادثه به‌طور جدی اما به کندی به‌دلیل وضعیت طبقات ویران‌شده، در حال برداشتن آوار هستند. همچنان منتظر نتیجه‌ای هستیم که مسئولان این عملیات در مورد سرنوشت فرمانده بزرگ و عزیز و دیگر شهروندان حاضر در این مکان به آن خواهند رسید تا براساس آن تصمیم‌گیری شود.

۱۰- مدل پاسخ به این اقدامات تروریستی می‌تواند یک ضربه هماهنگ همراه با صدمات جدی باشد که یک‌مرتبه انجام پذیرد و تمام شود. یک مدل دیگر آن است که ضربات و اقدامات به‌صورت سریالی و مرحله‌بندی‌شده تا جایی ادامه پیدا کند که دشمن پشیمانی خودش را ابراز کند. مدل سوم، پاسخ به آغاز جنگ زمینی علیه لبنان است که ایران و عراق و یمن اعلام کرده‌اند در برابر این اتفاق سکوت نخواهند کرد.

بردیا عطاران
پژوهشگر اندیشکده جریان

- هر اقدام تروریستی اسرائیل، تحلیل و تجویز مخصوص به خود را دارد.
- تاکنون پیام ایران «جنگ نشود» و رفتار اسرائیل «تحریک جنگ» بوده است.
- حمله موشکی در شرایط کنونی صرفاً بازی در زمین اسرائیل است.

اما امروز نتانیاهو نیاز به افزایش درگیری در منطقه، برای تهیه خوراک کمپین‌های انتخاباتی واشنگتن دارد. چراکه اقدام اسرائیل در مقطع کنونی تحریک‌کننده است و هنیه را در زمان دیگر و مکان دیگر نیز می‌توانست ترور کند.

دولت فعلی مستقر در تل‌آویو بر این ایده اصرار می‌ورزد که روابط ایران پس از هفت اکتبر با منطقه، اروپا و آمریکا ناپایست بهبود پیدا کند. استعفای رئیس‌امان (اطلاعات ارتش رژیم) پس از وعده صادق نشان داد اسرائیل در محاسبه حمله تهران دچار خطا شناختی بوده است. اما امروز میان سران اسرائیل برای حمله موشکی ایران محاسبه وجود دارد؛ با این حال ترور انجام شده است. در نتیجه حمله موشکی در شرایط کنونی صرفاً بازی در زمین آن‌هاست.

میان جنایتی که در حمله به سفارت ایران در سوریه انجام شد و ترور هولناک رهبر مقاومت حماس «تفاوت»‌هایی از منظر حقوق بین‌الملل، عرف امنیتی و بازدارندگی دیده می‌شود. بنابراین نمی‌توان همان تجویزی را که برای حمله به سفارت انجام شد، اینجا مکرر توصیه کرد.

ایران تاکنون این روایت را از خویش نشان داده که در نبرد امنیتی و اطلاعاتی دست پایین‌تر را دارد؛ در نتیجه رژیم صهیونیستی قصد دارد نبرد را به این سمت بکشاند. هزاران موشک در قلب تل‌آویو نیز نمی‌تواند این موازنه را تغییر دهد.

در ماجرای وعده صادق، ایران واکنش نشان داد که «جنگ نشود».

- نداد.

۱۳ فروردین ۱۴۰۳، اسرائیل تلافی کرد و به کنسولگری ایران در سوریه حمله کرد. در ۲۶ فروردین، ایران بزرگ‌ترین حمله پهپادی جهان و بزرگ‌ترین حمله موشکی تاریخ خود را علیه اسرائیل با عنوان عملیات وعده صادق انجام داد.

طبیعی بود که ایران باید منتظر پاسخ طرف آمریکایی می‌بود، اما پاسخ آن‌ها مستقیم نبود و به‌نحو مشکوکی، پدافند ایران هواپیمایی اوکراینی به مقصد کانادا را هدف دو موشک قرار داد و با همکاری دو دولت تابع سیاست‌های آمریکا یعنی اکراین و کانادا، این اتفاق بسیار تلخ رقم خورد. حادثه‌ای که ابعاد آن پنهان ماند و آمریکا هم باسخی رسمی و رسانه‌ای به حمله ایران به عین‌الاسد

در اردیبهشت ۱۴۰۳، سیدابراهیم رئیسی به طرز مشکوکی به شهادت رسید و تاکنون علت حادثه سقوط بالگرد روشن نشده است. سرداران دیگری از جبهه مقاومت و از کشورهای ایران و عراق و سوریه و لبنان و یمن هم به شهادت رسیدند.

تا اینکه ۱۰ مرداد ۱۴۰۳، بزرگمرد مقاومت فلسطین و غزه، شهید اسماعیل هنیه در تهران و پس از مراسم تحلیف رئیس‌جمهور جدید در فقدان شهید رئیسی، ترور شد.

حالا چند سوال مهم وجود دارد:

■ این خط روایت از تقابل نظامی میان ایران و جبهه مقاومت و در برابر آن، آمریکا و حامیانش، چقدر با واقعیت تطابق دارد؟

■ اگر تطابق وجود دارد، اقدامات اخیر این دولت‌ها در افزایش ترور شخصیت‌ها، نشانه تدبیر و قدرت عملیاتی آن‌هاست یا برداشتهای دیگری از این رفتار آن‌ها می‌توان داشت؟

■ پاسخ ایران و جبهه مقاومت چگونه باید باشد؟

سه سوال بالا در امتداد هم هستند. یعنی فردی که به این خط روایت باور دارد، لازم است رویکرد دشمن را تحلیل کند و بگوید که چه برداشتی از تصمیمات عجیب او دارید تا در نهایت بتوانید تجویز داشته باشد.

به‌طور مختصر پاسخ من به سوال دوم و سوم این است که

تصمیمات اخیر، مصداق قدرت‌نمایی است، اما نه از سر احساس برتری و اطمینان از آینده تحولات منطقه و جهان به نفع آمریکا و اسرائیل و همراهان آن‌ها، بلکه نشانه ضعف و گرفتارشدن در بن‌بستی است که مقاومت برای آمریکا و اسرائیل ایجاد کرده است و تلاش می‌کند تا دامنه جنگ را با تحریک کشورهای مقاومت به‌حدی بالا ببرد که دولت‌های عربی منطقه و کشورهای قدرتمند اروپایی هم مجبور به حضور در این کارزار شوند. از سوی دیگر روسیه و چین هم به‌طور طبیعی در این باتلاق خواهند آمد و همه این بحرانی که در حال خلق کردن آن هستند، کورسوی امید آمریکا و اسرائیل برای خروج از وضع موجود است. چون هر روز که از طوفان الاقصی می‌گذرد و همچنان حماس و غزه پا بر جا هستند، اعتبار و اقتدار آمریکا و اسرائیل در جهان کاهش خواهد یافت و باید هر طور شده این مسیر افول را متوقف کنند.

نکته آخر هم اینکه جبهه مقاومت باید علاوه بر عملیات‌های بزرگ با بازتاب رسانه‌ای مانند حمله به عین‌الاسد و حمله به نواتیم، برای افراد تصمیم‌گیر هزینه ایجاد کرد، مشخصا افراد ذی‌نفوذ را مورد حمله قرار دهد تا سیاستمداران آمریکایی اسرائیلی و همه حامیان آن‌ها درک کنند که از این به بعد، آن‌ها هم به‌طور شخصی و مستقیم باید هزینه تصمیمات و اقداماتشان را بپردازند. بعید است که آن‌ها تا این حد مشتاق مرگ باشند.

- دارد. حذف سه شخص تاثیرگذار و مهم در فاصله کوتاه، پیغام واضح دشمن به مقاومت بر جنگ موجودیتی است.
- باید توجه داشت که با عملیات وعده صادق به واسطه تجربه موفق در همه عرصه‌ها (دیپلماسی، نظامی و رسانه‌ای) مفهوم انتقام برای حفظ بازدارندگی و امنیت بدون آنکه منجر به جنگ شود، در ذهن‌ها تا حدودی تثبیت شد و باید از این اعتبار استفاده‌ای دوباره کرد.
- توصیه بالا، به معنای توقع‌سازی از اجرایی‌شدن وعده صادق دو نیست. بلکه آماده‌سازی ذهن‌ها با استفاده از تجربه وعده صادق است که نه تنها جنگ نشد، بلکه ثبات را از حوزه امنیت تا اقتصاد تضمین کرد.
- با توجه به آنچه در تحلیل وضعیت کنونی و بایدها در دو بخش بالا گفته شد؛ دو خط پاسخ باید دنبال شود: یکی فوری، واضح و علنی و دیگری پاسخ هدفمند، با پیغام‌های مشخص برای سیستم اطلاعاتی و رسانه‌ای دشمن و ادامه‌دار در ماه‌های پیش رو.

ترور محمد ضیف (فراز نتیجه)، فواد شکر و اسماعیل هنیه در یک هفته یعنی اراده رژیم بر جنگ اطلاعاتی است و توان اجرایی آن وجود

یاسر قزوینی
پژوهشگر حوزه مطالعات منطقه‌ای

- پیام اسرائیل در ترور هنیه «هر شخصی را هر جایی می‌توانم بزنم» بود.
- عملیات‌های اسرائیل با هدف ایجاد اختلاف در جامعه حریف انجام می‌شود.
- تقویت اطلاعات عملیات از طریق مطالعات عمیق و جزئی، وظیفه پژوهشگران است.

از ماجراهای شکست داعش، اهداف سیاسی و مذهبی-سیاسی را مد نظر قرار می‌دهد؛ تا هجمه و نزاع درون جامعه ایران ایجاد کند. یعنی به پیامدهای عملیات خود در ذهن و جان جامعه فکر می‌کند. درباره ترورهای اسرائیل نیز چنین تحلیلی صدق می‌کند.

دغدغه‌ای که این رخداد برای زیست‌بوم اندیشگاهی ایجاد می‌کند، چند گام عقب ایستادن و تأمل است. چراکه این اتفاق، در ادامه فرآیندهای پیشین نیست. این اتفاق شوک در شوک است و یک فرآیند شوک را فعال کرده است. در پاسخ به برهم خوردن فرآیندهای پیشین، باید وارد مطالعات عمیق و جزئی شویم. به طور مثل بنده پدیده‌های داعش و القاعده را تا انتهای آن که دیگر چیزی برای شناخت نماند و منطق آن فهم شود، جلو بروم و افراد دیگر نیز در حوزه‌های جزئی به صورت تخصصی و بدون توقف پیش بروند.

دانش عمیق و جزئی برای تقویت اطلاعات عملیات ضرورتی است که در جنگ‌های ترکیبی-الکترونیکی کنونی نیاز اساسی ماست.

این ترور با ترورهای پیشین قابل مقایسه نیست. این ترور عجیب است؛ چراکه اسرائیل این پیام را منتقل کرد که: من هر شخصی را در هر جایی می‌توانم بزنم. گزاره سلبی این پیام عجیب‌تر است: من همه را نمی‌خواهم بزنم، برخی از شما را نمی‌خواهم بزنم. و کل این گزاره این معنی را می‌دهد که: زمین تقابل، زمین بازی من است، قاعده آن را من می‌گذارم و همه به صورت خودآگاه و ناخودآگاه این قاعده را می‌پذیریم و طبق آن رفتار می‌کنیم. بنابراین من تعیین می‌کنم چه فردی را کجا بزنم و آبرویی برای تو نگذارم.

این نوع رفتار، شبیه ترورهای داعش است؛ از این جهت که عملیات داعش نیز در عین اینکه عملیات نظامی است، همچنین با هدف ایجاد شکاف در جبهه مقابل انجام می‌شود. چرا داعش در اربعین عملیات انجام نمی‌دهد؟ یا در حرم امام رضا ع که به راحتی می‌تواند، چرا عملیاتی انجام نمی‌دهد؟ داعش در بازار عراق عملیات می‌کند، چون هویت عراق منظم و منتظم نیست. اما در ایران، به‌ویژه پس

- تقویت اطلاعات عملیات از طریق مطالعات عمیق و جزئی، وظیفه پژوهشگران است.

روی آن باید بتوانیم ۵۰ تا ۱۰۰ سال آینده را ببینیم.

بحث من درباره راهبردهای جمهوری اسلامی برای ایده مقاومت است. بنابراین در وهله نخست باید به این سوال مهم و افق‌ساز پاسخ دهیم که آیا در آینده می‌خواهیم ایده مقاومت در برابر تن دادن به نظام جهانی و لوظالمانه را دنبال کنیم یا خیر؟ هم‌اکنون بحث‌هایی در همین پیرامون ما در نظام اندیشگاهی وجود دارد که تأکید روی مقاومت را بی‌فایده می‌دانند و از مقاومت عدم آسایش ایرانیان، مدک‌کشی‌ها و دوری از زیست نیکوی انسانی را می‌بینند. گرچه برخی از آن‌ها آزادانه نیستند، اما بسیاری از آن‌ها نیز آدم‌های آزاده‌ای هستند و این سوال جدی را مطرح می‌کنند که آیا ایده مقاومت در برابر نظام جهانی به جایی خواهد رسید یا خیر؟ فرض کنیم افرادی هستند که به قرآن باورمند نیستند، ما برای آن‌ها چه پاسخی داریم؟ بنابراین نیاز است ما نبت به مسیر آینده، توان اقناع پیدا کنیم. و به سوال پاسخ دهیم که: چه سناریوهایی پیش روی ماست و به کجا خواهیم

مواجهه و تعیین راهبرد برای پدیده‌های که حداقل قدمتی ۷۰-۸۰ ساله دارد، نیازمند افق ۷۰-۸۰ ساله است. یعنی باید ببینیم پیش روی ما چه چشم‌انداز/چشم‌اندازهایی قرار دارد؟ پدیده تقابل اگر نگوییم به عمق تاریخ، سابقه‌ای ۸۰ ساله دارد و بنابراین برای ترسیم افق بیش

رسید؟

تصاویر را خوب فهم نکنیم، نمی‌توانیم درباره راهبردهای رسیدن به هر کدام صحبت موثری بکنیم.

ما باید ابتدا سناریوهای متعدد را بشناسیم و بعد بسنجیم که راهبردهای نظامی، اقتصادی و فرهنگی‌ای که امروز در پی می‌گیریم برای و در کدام سناریو جواب می‌دهد؟ و باید بپذیریم که برای برخی سناریوها (که محتمل هم هستند)، هیچ راهبردی نداریم. و نیازمند طراحی راهبرد برای آن‌ها هستیم.

فهم تکنیکی مهم است اما وقتی امروز دچار بحران و سردرگمی می‌شویم، یعنی برای آن راهبرد نداشته‌ایم، یعنی انتظار موقعیتی را که امروز با آن مواجه شده‌ایم نداشته‌ایم، یعنی تصمیم راهبردی برای این موقعیت تولید نکرده‌ایم.

مدیریت بحران و مواجهه با پدیده‌ها نیازمند یک دل آرام و فهم عمیق درباره سناریوهای پیش روی ماست. این مسیر باید در همین فضای آرام اندیشگاهی با انرژی زیاد و سرمایه‌گذاری متناسب آغاز شود.

در دهه ۹۰ میلادی، پیش‌بینی‌ها مبنی بر تمام‌شدن حکومت‌های انقلابی مثل کوبا بود. و تقریباً ایده مقاومت و انقلابی‌گری، تمام‌شده محسوب می‌شد. امروز نیز ما در برابر جریان عرفی‌سازی‌ای قرار داریم که در جهان پیش می‌رود و بسیاری از عرصه‌ها به آن واگذار می‌شوند. ما چه استدلالی داریم که نشان دهیم عرصه را واگذار نمی‌کنیم؟ و مقاومت در وضعیت آینده ما مفید واقع خواهد شد؟

در سلسله نشست‌های بهار ۱۴۰۳ کافه‌آینده همین ایده را گفت‌وگو کردیم. یکی از سناریوهای مفروض این است که جمهوری اسلامی در جهان ۵۰ سال بعد همچنان وجود دارد. این فرض می‌تواند چند شکل نهایی داشته باشد: جمهوری اسلامی یکی از هسته‌های مقاومت باشد، یا کاملاً منزوی و در گوشه قرار بگیرد، یا بسیار قدرتمند عمل کند. این سه تصویر، سناریوهایی است که از منظر سیاست داخلی و بین‌المللی تفاوت‌هایی با یکدیگر دارند. وقتی این

- می‌اشوند و کف می‌زنند.

این تخلیه نظری، یک دلیل فنی نیز دارد؛ و آن توسعه هوش مصنوعی است. اکنون هوش مصنوعی تقریباً تمام ساحات را دربرگرفته است و تاثیرگذاری نهادهای بین‌المللی و رژیم‌های حقوقی را که بشریت طی ۲۰۰ سال اخیر به آن‌ها دست یافته، به پیش از این ۲۰۰ سال بازگردانده است. به این معنی که رژیم‌های حقوقی را از کار انداخته است و قواعد آن دیگر جواب نمی‌دهد و نیازمند قواعد دیگری هستیم و باید برای آن فکری کرد، اگر بشود فکر کرد!

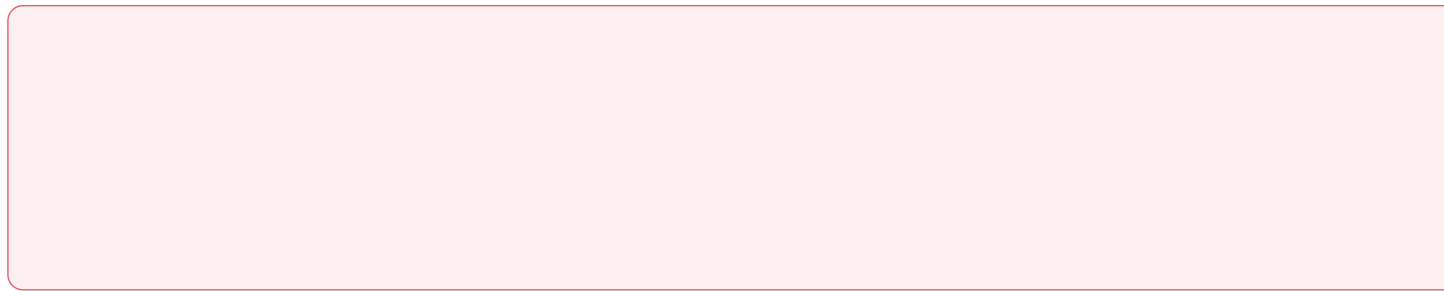
نکته اول: در برهه‌ای از تاریخ بین‌الملل به‌سر می‌بریم که نهادهای بین‌المللی تخلیه نظری شده‌اند. به این معنی که کارآمدی هنجارهایی که تاکنون برای سازمان‌های بین‌المللی کار می‌کرده، پایین آمده است. هنجارهایی مثل حقوق بشر، تنش‌زدایی، صلح بین‌المللی و...

بخش مهمی از هنجارهای بین‌المللی متکی بر لیبرالیسم بوده است؛ که اکنون کشتش و ظرفیتی ندارد. چراکه در ذات لیبرالیسم فردگرایی، نفی‌گرایی و نفی‌پرستی افراطی وجود دارد؛ که وقتی خود را ادامه می‌دهد و به عرصه بین‌الملل وارد می‌شود به گرایش‌ات افراطی منافع ملی کشورها تبدیل می‌شود. و اکنون که منافع ملی کشورها به منافع تمدنی تبدیل شده است و تجلی آن را در کنگره آمریکا شاهد بودیم که چندین مرتبه برای یک جنایت‌کار بین‌المللی بلند

نکته دوم: ترور اسماعیل هنیه، ضرورتاً ماهیت امنیتی به معنای نفوذ موساد در دستگاه‌های اطلاعاتی ما نیست. بلکه می‌تواند اینطور تلقی شود که یک دعوای تکنولوژیک است؛ و نه ضرورتاً نفوذ امنیتی.

این دو تلقی، دو عرصه برخورد متفاوت را پیش می‌کشد: تا چه حد می‌توانیم وارد مبارزه تسلیحاتی و تکنولوژیک شویم؟ این سوالی

- ۲۴ سالنامه جامعه اندیشکده‌ها | سال ۱۴۰۳ ::::::::::::::::::::
-

۲) او را در وضعیتی نه تنها دشوارتر از پیش بلکه در دشوارترین موقعیتی قرار دهد که تاکنون تجربه کرده است.

در تحلیل قمار بزرگ نتانیاها اشاره به چند نکته می‌تواند روشن‌کننده باشد:

جبهه‌ای که حامی ترامپ و به دنبال قدرت گرفتن او در آمریکاست، یک نقطه ضعف جدی دارد که تاکنون به صورت جدی با آن مواجه نشده‌اند: ترامپ و جبهه‌ای که پشت او قرار دارند به دنبال تشدید جنگ در سرزمین‌های اشغالی هستند و معتقدند آنچه از تسلیحات نظامی و سیاسی به رژیم داده شده، بسیار ناچیز است و آمریکا باید بیش از این‌ها پای رژیم بایستد.

از سوی دیگر پایگاه اجتماعی و سبد رای جمهوری خواهان به شکل تاریخی و آقای ترامپ به شکل خاص، قشر متوسط، کمی پایین‌تر از متوسط، مذهبی‌ها و افرادی هستند که هنوز به ارزش‌هایی نظیر خانواده پایبندند (در مقابل قشر نخبه و با درآمد بالا که سبد رای دموکرات‌ها را به صورت تاریخی شکل داده‌اند). و قشر متوسط و آنچه در هر جامعه‌ای مردم عادی نامیده می‌شوند که در سبد رای ترامپ قرار می‌گیرند، به شدت مخالف جنگ در غزه هستند. این قشر که به تازگی ابعاد جدیدی از رژیم صهیونیستی را دیده که پیش از این به آن توجهی نداشت، سببیت و جنایت‌های بی‌پروا در غزه نقاب‌هایی است که برافتاده و هژمونی‌ای که در عرصه رسانه و کنترل افکار عمومی وجود داشت، فرو ریخته است. در این میان استثنائاتی وجود دارند، اما به طور کلی ترامپ اگر بخواهد جنگ را تشدید کند، با موضع‌گیری‌ای که امروز علیه وضعیتی که در غزه و فلسطین جاری است، وجود دارد، به شدت سبد رای و محبوبیت خود را تحت تاثیر قرار می‌دهد.

یکی از ابعاد محاسبه نتانیاها، ایجاد یک جنگ همه‌جانبه است؛ که مردم عادی آمریکا را به این نتیجه برساند که باید به کسی رای بدهند که جنگ بزرگ را می‌شناسد و می‌تواند آن را مدیریت کند. در واقع نتانیاها به رفتارهای خانوم هریس (حریف ترامپ) پاسخ داده است که به طور مثال در مخالفت با نتانیاها به جلسه سخنرانی

نتانیاها در کنگره نرفت. بنابراین سعی در ایجاد وضعیتی می‌کند که جبهه‌ای در آمریکا رای بیاورد که طرفدار اوست و او را به اهدافش خواهد رساند. و از این طریق، راه ادامه و بقای خود را باز کند.

نکته دوم در محاسبات نتانیاها این است که از منظر خود زمان و مکان درستی را انتخاب کرده است. نتانیاها برای بقای خود به دستارودهایی نیاز دارد و به ترور ضیف، فواد شکر و اسماعیل هنیه می‌پردازد. چراکه پس از ۳۰ روز ناکامی، از طریق قمارهای بزرگ پاسخی به منتقدان خود بدهد و نیز شرایط بغرنج و پیچیده‌ای را ایجاد کند که مدیریت آن صرفاً از پس خود او برآید و در نتیجه بقای خود را تضمین کند.

سومین نکته‌ای که نتانیاها دنبال می‌کند تغییر دادن روند مذاکره و آزادی اسرا با حذف هنیه و روی کار آمدن افرادی چون خالد مشعل‌هاست. هنیه از خواسته‌های اعضای حماس در جریان آزادی اسرا کوتاه نمی‌آمد، اما گزینه‌ای چون خالد مشعل به خاطر وابستگی به جبهه‌ای که نتانیاها، ترامپ و بسیاری از سران منطقه به آن تعلق دارند و با هم یک کل واحد را شکل می‌دهند، احتمال معامله و توافق با او به شکل واضحی می‌تواند منجر به معامله به نفع نتانیاها شود. این معامله تا زمانی که هنیه بود، نمی‌توانست به نفع نتانیاها تمام شود.

نکته سوم حضور هنیه به عنوان فردی است که به شکل قانونی و در انتخابات، ریاست تشکیلات خودگردان فلسطین را بعد از محمود عباس را در کارنامه خود دارد و براساس توطئه‌ها حکومت غزه از حکومت کرانه باختری جدا شد، یک گزینه بسیار جدی و بی‌بدیل برای هنیه بود که وضعیت بعد از جنگ را یکپارچه کند و از نگاه صهیونیست‌ها باید حذف می‌شد.

درواقع نتانیاها در محاسبات خود سعی در زدن ۴-۵ نشان با یک تیر داشت. و همین محاسبه در تحلیل افرادی که نگاه استراتژیکی عمیقی ندارند، دیده می‌شود. هنر ما این است که پاسخی بدهیم که دو ویژگی پیش‌گفته را داشته باشد: ۱) اهداف نتانیاها را ناکام بگذارد و ۲) او را به سقوط هر چه بیشتر نزدیک کند.

- ۲۶ سالنامه جامعه اندیشکده‌ها | سال ۱۴۰۳ ::::::::::::::::::::

الغاروری، حمله به بندر الحدیده در یمن و... برخوردهایی هستند که برای احیای بازدارندگی‌اش انجام داده است.

در ۱۰-۱۱ ماه گذشته، راهبردهای اسرائیل برای رسیدن به اهدافی است که برای خود تعیین کرده است:

■ آزادی اسرا

■ ترور رهبران برجسته مقاومت و به‌طور خاص حماس

■ خلع سلاح نظامی حماس

■ تبدیل غزه به منطقه امنی که پس از جنگ تهدیدی در آن نداشته باشد.

طی هفته‌های گذشته بسیاری متفق‌القول بودند که یک سال اخیر، اسرائیل نتوانسته به این اهداف دست یابد. بنابراین نتایج لازم داشت مجموعه اقداماتی را انجام دهد که برای شخص خودش در راس کابینه امنیت اسرائیل و نیز نیروهای دست راستی‌تر درون حاکمیت سیاسی، مشروعیت و موضوعیت ایجاد کند. و از سوی دیگر ناظر به آینده نیز بتواند زمان بخرد و خود را در افکار عمومی احیا کند.

از سوی دیگر درباره استراتژی ایران می‌توان گفت که علیرغم هفت

اکتبر و حمایت‌های لجستیکی، سیاسی و دیپلماتیکی که در برابر نیروهای مقاومت داشت و نهایتاً وعده صادق را رقم زد؛ وعده صادقی که جایگاه ویژه‌ای به ایران بخشید و خلاف‌آمد عادت‌ی برای اسرائیل بود؛ اما اکنون به‌نظر می‌رسد که اسرائیل قدم‌هایی از ایران جلو افتاده است و اقداماتی جهت احیای بازدارندگی و ایجاد ترس در ایران برداشته است.

دو پیامی که از ایران مخابره می‌شود:

■ ترس از جنگ؛ که می‌تواند به‌دلیل خاطره‌ای باشد که در حافظه جمعی ایرانیان از جنگ هشت ساله و مسائالش وجود دارد؛ و

■ دوگانگی در حاکمیت ایران و عدم ارسال پیام وحدت و صدای واحد از ایران؛ که این تصور را ایجاد می‌کند که شکاف درون حاکمیت را با اهرمی مثل برجام یا پرونده هسته‌ای می‌توان باز کرد...

با توجه به اینکه ایالات متحده هم به‌لحاظ نرم‌افزاری (رصد، پایش و تامین اطلاعات امنیتی و...) و هم احتمالاً به‌لحاظ سخت‌افزاری کمک‌های در ترور هنیه داشته، به‌نظر می‌رسد میل به روند معکوس مذاکره و توافق هسته‌ای دارند و به‌دنبال معکوس‌کردن معادله هستند.

- مثال‌های زیاد تاریخی وجود دارد که نشان می‌دهد: خیر! و حتی گاهی آقا نیز اطلاع نداشته‌اند و وقتی مطلع شده‌اند جلوی آن را گرفته‌اند. مثل توقف نیروهای سپاه قدس در فرودگاه برای رفتن به سمت بحرین؛ که آقا ورود کردن و محور را مصر معرفی کردند. همین‌طور در داستان عراق، آقا دستور توقف دادند و فرمودند عراق را باید

- ترور، عملیات عجیبی نیست و برای هر ساختار سیاسی استفاده از آن ممکن است؛ اما تبعات آن، بازدارندگی ایجاد می‌کند.
- ایران در وضعیت راهبردی مطلوبی نسبت به اسرائیل به سر نمی‌برد.
- قدرت هسته‌ای، نه تنها بازدارندگی ایجاد می‌کند؛ بلکه باعث آرام‌سازی ایران و منطقه و رفع تحریم‌ها می‌شود.

بخش نخست

موشکی که اکنون برخی حاج حسن طهرانی مقدم را بابت بنیان‌گذاری آن تحسین می‌کنند، زمانی که ایشان زنده بود معتقد بودند بودجه کشور را هدر می‌دهد. همین افراد علیه تصمیم حاج قاسم سلیمانی مبنی بر تغییر ماهیت نیروی قدس از یک نیروی اطلاعاتی که کارش جنگ در سایه‌ها بود، به سمت یک مجموعه نیروی زمینی که دارای قابلیت برای عملیات‌های بزرگ خارج از کشور باشد، صحبت‌هایی می‌کردند. اکنون باید با این واقعیت مواجه شویم که قدرت موشکی در دوره‌ای که ابهام هسته‌ای داشتیم، برای ما مزیت بود. ابهام هسته‌ای می‌تواند دو حالت داشته باشد. مبنای اسرائیل در ابهام هسته‌ای «خواسته» است. یعنی توان هسته‌ای خود را نه قبول و نه رد می‌کند. اما درباره ایران ابهام هسته‌ای، به‌خاطر مسائل منطقه‌ای و سیاسی، یک ابهام ناخواسته بود. در آن وضعیت، قدرت موشکی برای ما بازدارندگی ایجاد کرده بود. بعد از پروپاگاندا بسیار که روی فتوای هسته‌ای در غرب صورت گرفت، قطعی شد که ما هیچ برنامه هسته‌ای نداریم و در نتیجه قدرت بازدارندگی توان موشکی ما نیز از بین رفت.

اینکه دشمن به خودش اجازه می‌دهد با میهمان دیپلماتیکی که با پاسپورت دیپلماتیک و به‌طور رسمی وارد کشور ما شده، اینطور رفتار کند، ضعف ما در قدرت هسته‌ای است. قدرت هسته‌ای نه تنها بازدارندگی ایجاد می‌کند، بلکه چند مزیت با خود به‌همراه دارد:

- منطقه آرام خواهد شد؛
- ایران آرام خواهد شد (آمریکا دست از ناآرام‌سازی ایران برمی‌دارد. چون نمی‌داند قدرت هسته‌ای در آشوب به‌دست چه نوع نیرویی خواهد افتاد)؛
- تحریم‌ها از میان خواهد رفت.

در مقایسه، می‌توان گفت در ترور زاهدی، بار نظامی پایین و بار حفاظتی و اطلاعاتی داشت. اما در ترور هنیه به‌طور قطع بار نظامی بر مسائل حفاظتی غلبه دارد. و در هر دو ترور و سایر ترورها در هر نوعی (حذف افراد یا ایجاد وشحت در سطح جامعه) باید تاکید کنیم که ترورکردن کار سختی نیست. آنچه باعث بازدارندگی از ترورهای بسیار می‌شود، قواعدی است که سران نظامی و سیاسی دنیا برای حضور در بازی قدرت و بازی سیاسی پذیرفته‌اند و طبق آن افراد را به هر مناسبتی حذف نکنند. بنابراین ترورکردن برای یک ساختار سیاسی و نظامی کار سختی نیست و آنچه مهم است، تبعات و مدیریت تبعات آن است؛ که از عهده هر مجموعه‌ای بر نمی‌آید. و همین باعث می‌شود همه دست به ترور نزنند. رفتار ساختار سیاسی با مجموعه تروریستی متفاوت است. ساختار، نظام یا یک دستگاه حاکمیتی (establishment) ملاحظاتی دارد که مجموعه تروریستی ندارد و بنابراین می‌تواند بدون در نظر گرفتن قواعد و تبعات، دست به ترور بزند.

بخش دوم

من موافق نیستم که ما در موقعیت بسیار خوبی نسبت به اسرائیل قرار داریم. از سوی دیگر قائل به برتری راهبردی ایران نسبت به اسرائیل هم نیستم. به‌نظم نه پیروزی راهبرد داریم، و نه راهبرد! باید بحث «تدوین» و «اجرا»ی راهبرد را تفکیک کنیم. ما راهبردی که منجر به پیروزی شود، نداریم و روندی که در پیش گرفته‌ایم مطلقاً به آزادی اسرائیل و حذف اسرائیل منتهی نخواهد شد. مهمترین مشکل جمهوری اسلامی و مانع او در این راه، نداشتن قدرت سلاح هسته‌ای است.

برخلاف تصویری که بر اثر توهم قدرت موشکی ما برای برخی ایجاد شده است، قدرت موشکی ما در صورتی که از سرهای جنگی غیرمتعارف استفاده نشود، هیچ فایده‌ای ندارد. همین قدرت

- ۳۰ سالنامه جامعه اندیشکده‌ها | سال ۱۴۰۳

■ رضایت فلسطینی‌ها از ایران ۱۹ درصد بیشتر شده است.

■ ۶۷ درصد فلسطینی‌ها معتقدند تصمیم حماس برای عملیات ۷ اکتبر درست بوده است.

■ ۶۱ درصد فلسطینی‌ها ترجیح می‌دهند بعد از جنگ، حماس کنترل غزه را به دست بگیرد.

■ ۳۶٪ می‌گویند غذای کافی برای یک یا دو روز را در اختیار ندارند. این اعداد شامل منطقه تحت محاصره و قحطی‌زده شمال غزه را شامل نمی‌شود. ۷۲٪ هم می‌گویند وقتی احتیاج به غذا و آب پیدا می‌کنند به سختی و با خطرات فراوان آن را به دست می‌آورند.

■ اما درباره برگزاری انتخابات احتمالی در سرزمین‌های فلسطینی گفته‌اند ۴۲٪ به مروان برغوثی، ۲۷٪ به اسماعیل هنیه و ۵٪ به محمود عباس رای می‌دهند. ۸۹٪ هم خواهان استعفای عباس شده‌اند. این عدد از دسامبر گذشته تا یک ماه قبل ۱۰ درصد افزایش یافته است.

■ درباره گروه‌های سیاسی که مردم آن‌ها را تأیید می‌کنند هم حماس با ۴۰٪ و فتح با ۲۰٪ مورد موافقت و تأیید مردم بوده‌اند. ۲۶٪ هیچ گروهی سیاسی را تأیید نمی‌کنند.

■ در پاسخ به اینکه در انتخابات بعدی به چه گروهی رای می‌دهید ۳۲٪ حماس و ۱۷٪ فتح را انتخاب کرده‌اند. ۳۰٪ هم گفته‌اند شرکت نمی‌کنند.

■ درخصوص مناسبات فلسطین و اسرائیل ۶۵٪ با راه‌حل دو دولتی مخالفت کرده‌اند. ۶۳٪ گفته‌اند راه‌حل دو دولتی اساساً به دلیل سیاست‌های گسترش شهرک‌سازی عملی نیست.

■ ۶۳٪ موافق بازگشت به انتفاضه مسلحانه علیه اسرائیل هستند. ۶۲٪ هم معتقد به ضرورت انحلال تشکیلات خودگردان هستند.

■ ۵۴٪ باور دارند عمل مسلح و مقاومت در پایان اشغال‌گری بیشترین تأثیر را دارد. ۲۵٪ مذاکرات را راه‌حل می‌دانند. ۱۶٪ مقاومت مسالمت‌آمیز مردم را موثرترین راه بیان کرده‌اند.

■ ۴۷٪ معتقدند اولویت باید عقب‌نشینی اسرائیل از مرزهای ۱۹۶۷ و تشکیل دولت فلسطینی به پایتختی قدس باشد. ۳۱٪ اولویت را با بازگشت آوارگان ۱۹۴۸ به روستاها و شهرهایشان می‌دانند.

■ ۵۰٪ پاسخ‌دهندگان جدی‌ترین مشکل کنونی فلسطینیان را ادامه جنگ غزه، ۲۸٪ اشغال‌گری اسرائیل، ۸٪ فساد، ۸ درصد بیکاری و ۵٪ جدایی و اختلاف کرانه باختری و نوار غزه می‌دانند.

■ درخصوص مراجع خبری، ۶۸٪ الجزیره را مرجع خبری خود معرفی کرده‌اند. العربیه و المیادین هم هر یک ۲٪ بیننده دارند. ۱۲٪ نیز تلویزیون نمی‌بینند.

■ پیرامون احتیاجات اولیه، ۳۸٪ به پتو، ۴۲٪ به لباس، ۳۵٪ به مراقبت بهداشتی و ۴۲٪ به توالت دسترسی ندارند.

مرکز پژوهش‌های سیاسی و نظرسنجی فلسطین PSR مدتی قبل جدیدترین نظرسنجی خود درخصوص تحولات این کشور را منتشر کرد. PSR یک مرکز شناخته‌شده مطالعاتی مستقل فلسطینی است که در سال ۲۰۰۰ در رام‌اله تأسیس شد. نظرسنجی‌های مستمر PSR با همکاری موسسه آلمانی کونراد آدناوئر در کرانه باختری و نوار غزه و اردوگاه‌های آوارگان انجام می‌شود.

■ ۶۷٪ فلسطینی‌ها عقیده دارند تصمیم حماس در انجام عملیات ۷ اکتبر درست بوده است. این عدد نسبت به شش ماه قبل تر، ۵ درصد کاهش را نشان می‌دهد.

■ ۶۱٪ اهالی غزه می‌گویند حداقل یکی از افراد خانواده خود را در جنگ اخیر از دست داده‌اند.

■ ۶۳٪ اسرائیل، ۲۲٪ آمریکا و تنها ۸٪ حماس را مقصر شرایط ناگوار انسانی غزه می‌دانند.

■ ۹۱٪ می‌گویند حماس هیچ اقدام جنایت‌کارانه‌ای در عملیات روز ۷ اکتبر در قتل شهروندان صهیونیست مرتکب نشده است.

■ ۶۸٪ می‌گویند با تصمیم حماس مبنی بر موافقت با آتش‌بس اعلام‌شده در ماه می موافق هستند.

■ ۶۷٪ معتقدند حماس پیروز جنگ خواهد بود. این نسبت در نوار غزه پایین‌تر است.

■ ۶۱٪ فلسطینی‌ها می‌گویند ترجیح می‌دهند بعد از جنگ، حماس کنترل غزه را در دست بگیرد.

■ ۷۶٪ مخالف این جمله محمود عباس در نشست سران عرب در منامه هستند که گفته بود: حمله حماس در ۷ اکتبر بهانه‌ساز حمله اسرائیل به غزه شد.

■ درخصوص عملکرد حماس در جنگ، ۷۵٪ از آن اعلام رضایت کرده‌اند. این عدد برای یحیی السنوار ۶۵٪ است. رضایت از فتح ۲۴٪ و از محمود عباس فقط ۱۰٪ است.

■ درخصوص کشورها و طرف‌های خارجی، ۸۰٪ از عملکرد یمن ابراز رضایت کرده‌اند. پس از آن حزب‌الله ۵۷٪، قطر ۵۵٪ و ایران ۴۹٪ قرار دارند. بعد از ایران، اردن با ۲۵٪ و مصر با ۱۸٪ و سعودی با ۱۲٪ قرار دارند.

■ میزان رضایتمندی از روسیه ۲۶٪ و سازمان ملل ۱۲٪ و آمریکا تنها ۳٪ است.

■ امکان‌زدایی از عملیات‌های برون‌مرزی اسرائیل از طریق محصور کردن یا سرخ ایران در اراضی اشغالی، دنبال شود.

- اسرائیل سه هدف «انتقامی»، «خاتمه‌دادن به مذاکرات تبادل اسرا» و «بالا نگه‌داشتن سطح تنش تا انتخابات آمریکا» را دنبال می‌کند.
- هرگونه افزایش تنش، مطابق با خواست اسرائیل و در جهت بقای نتانیاهو در قدرت است.
- هر پاسخی از جانب ایران، ضرورتاً برآیند کنش‌ها در آینده را باید مد نظر قرار دهد.

الف) خروج یکی از احزاب صهیونیست مذهبی از ائتلاف و در نتیجه فروپاشی کابینه! (این احزاب از توافق حمایت نمی‌کنند برخلاف احزاب میانه و سکولار که خارج از ائتلاف دولت هستند)؛

ب) کاهش تنش و پایان جنگ و در نتیجه به احتمال بسیار بالا، محاکمه نتانیاهو، حذف او و تضعیف لیکود در سپهر سیاسی رژیم. در حالت دوم نتانیاهو، رفتاری معقول برای ادامه دولت خود انجام داده است. به این شرط که یا تحلیل وی این باشد که ایران عملیاتی از جنس وعده صادق خواهد کرد یا در صورت اوج‌گیری تنش، ایالات متحده به صورت موثر در جنگ مداخله خواهد کرد.

در حالت سوم؛ نتانیاهو با امید بالا نگه داشتن سطح تنش و استمرار وضعیت اضطراری، به دنبال گشودن جبهه جدید است. مجدداً، این هدف منوط به این است که در داخل اسرائیل، این مفروض وجود داشته باشد که در صورت گشودن جبهه جدید، حمایت و ورود آمریکا، تقریباً قطعی باشد.

در این حالت نتانیاهو سعی دارد تا با ارتکاب سلسله‌وار رفتارهای پرتنش، پایان جنگ را به انتخابات آمریکا گره بزند. این راهبرد در صورتی برای وی دستاورد سیاسی محسوب می‌شود که ترامپ پیروز انتخابات آمریکا شود و در نتیجه راست افراطی در اسرائیل از حمایت بیشتری نسبت به احزاب سکولار و میانه برخوردار شود.

در پایان، با توجه به عدم تحقق اهداف اسرائیل در غزه و درگیری ارتش در این خطه، گشودن جبهه جدید برای شخص نتانیاهو و حاکمیت اسرائیل معقول نیست. تنها در یک صورت حالت دوم و سوم انتخابی معقول بوده و آن این است که از نظر تل‌آویو در صورت تشدید تنش با حزب‌اله و ایران، آمریکا به‌عنوان کنشگر فعال در صحنه جنگ مداخله کند. به نظر می‌رسد که دموکرات‌ها در صورت درگیر شدن ایالات متحده در جنگ منطقه‌ای، به‌سختی می‌توانند پیروز انتخابات باشند. در این وضعیت، لازم است تا حاکمیت ایران قبل از هر اقدامی، ملاحظات اقدام خود و همچنین تاثیر آن بر برآیند واکنش‌ها در آینده را در نظر بگیرد.

تحلیل و تجویز در مورد پاسخ احتمالی ایران به اسرائیل منوط به تحلیل ما (درواقع تفسیر و تفهم ما) نسبت به نیت تصمیم‌گیران اسرائیل در مورد ترور شهید هنیه و فواد شکر است.

سه احتمال برای این اقدام قابل تصور است:

۱. اقدام اسرائیل، با هدف انتقام حادثه جان‌باختن دروزیان در مجدل‌الشمس بوده است؛

۲. اقدام اسرائیل، با هدف خاتمه‌دادن به هرگونه مذاکرات تبادل اسرا و در نتیجه افزایش تنش بوده است؛

۳. اقدام اسرائیل، با هدف گشایش جبهه جدید و در نتیجه بالا نگه داشتن سطح تنش تا انتخابات آمریکا بوده است!

در حالت اول؛ یعنی هدف انتقامی، حاکمیت اسرائیل به دنبال تنبیه طرف مقابل و جلوگیری از حمله موثر مجدد حزب‌اله بوده است.

اکثر تحلیل‌گران، تسلسل علل در وضعیت فعلی را در نظر نمی‌گیرند. به این معنی که معلول یک علت، ممکن است که علت اقدامی دیگر باشد. با مفروض پنداشتن انتقامی بودن ترورها، به دو نکته می‌توان اشاره داشت:

الف) به نظر می‌رسد سطح واکنش اسرائیل نسبت به حادثه مجدل‌الشمس متناسب نبود. درواقع ترور این دو شخصیت، واکنشی بسیار بالاتر از سطح حادثه مجدل‌الشمس بود؛

ب) پاسخ روزهای اخیر حزب‌اله نشان از این دارد که ترور هنیه و فواد شکر، به تحدید اقدامات حزب‌اله نیز منجر نشد. به عبارتی، همچنان در جبهه شمالی، اسرائیل با حملات حزب‌اله روبه‌روست. همچنین ایران نیز پاسخ قاطع را در دستور کار خود قرار داده است. در حالت دوم؛ با توجه به اذعان مقامات سیاسی و نظامی اسرائیل مبنی بر کارشکنی نتانیاهو در مورد به نتیجه رسیدن توافق تبادل اسرا، باید گفت که قصد از این دو ترور، از بین بردن هرگونه چشم‌انداز توافق در مصر بوده است. (اظهارات گالانت در مورد کارشکنی نتانیاهو و قصد نتانیاهو برای برکناری گالانت). درواقع نتانیاهو توافق را از دو جهت برای دولت خود خطرناک می‌بیند:

اطلاعات اندیشکده‌ها و مراکز سیاست‌پژوهی در سالنامه جامعه اندیشکده‌ها

این فصل، تصویری از فعالیت‌ها و نقش‌آفرینی‌های اندیشکده‌ها و مراکز سیاست‌پژوهی در قالب مشخص پژوهش و سیاست‌پژوهی را نشان می‌دهد. در سالی که گذشت و در دل تحولات سیاسی و اجتماعی آن، که نوعی از رخوت و انفعال را بر فعالیت‌ها و پویایی‌ها حاکم کرده بود، اندیشکده‌ها تلاش کردند مسیر سیاست‌گذاری را با چراغ دانش و پژوهش روشن‌تر سازند.

فهرست اندیشکده‌ها و مراکز سیاست‌پژوهی دارای پروژه در سالنامه ۱۴۰۳ جامعه اندیشکده‌ها

اندیشکده های
ثبت شده جدید

بیشترین
ارسال پژوهش

۶ پروژه ارسالی
۱۵ پروژه رصدی

۲۱ پروژه

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

۰ پروژه ارسالی
۱۳ پروژه رصدی

۱۳ پروژه

پژوهشکده امور اقتصادی

۸ پروژه ارسالی
۰ پروژه رصدی

۸ پروژه

مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری

۷ پروژه ارسالی
۰ پروژه رصدی

۷ پروژه

اندیشکده پول و ارز

۷ پروژه ارسالی
۰ پروژه رصدی

۷ پروژه

اندیشکده دیپلماسی ملل

۲ پروژه ارسالی
۴ پروژه رصدی

۶ پروژه

مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور

۵ پروژه ارسالی
۰ پروژه رصدی

۵ پروژه

اندیشکده مطالعات راهبردی زیست شهر
اسلامی

۰ پروژه ارسالی
۵ پروژه رصدی

۵ پروژه

پژوهشکده پولی و بانکی بانک مرکزی
جمهوری اسلامی ایران

۴ پروژه ارسالی
۰ پروژه رصدی

۴ پروژه

اندیشکده پویا شهر

۴ پروژه ارسالی
۰ پروژه رصدی

۴ پروژه

اندیشکده حکمرانی علم و فناوری

۴ پروژه ارسالی
۰ پروژه رصدی

۴ پروژه

اندیشکده راهبردی نگاه

۴ پروژه ارسالی
۰ پروژه رصدی

۴ پروژه

اندیشکده سیاست‌گذاری و حکمرانی در
ورزش

	مرکز اندیشه‌ای نوران	پروژه ارسال پروژه رصدی
پروژه ارسال پروژه رصدی	مرکز مطالعات زنجیره ارزش در صنعت نفت و گاز	پروژه ارسال پروژه رصدی
پروژه ارسال پروژه رصدی	آزمایشگاه داده و حکمرانی	پروژه ارسال پروژه رصدی
پروژه ارسال پروژه رصدی	اندیشکده مسیر	پروژه ارسال پروژه رصدی
پروژه ارسال پروژه رصدی	مرکز ملی مطالعات راهبردی کشاورزی و آب اتاق ایران	پروژه ارسال پروژه رصدی
پروژه ارسال پروژه رصدی	مؤسسه راهبردهای بازنشستگی صبا	پروژه ارسال پروژه رصدی

فعال‌ترین اندیشکده‌ها در تعامل با جامعه اندیشکده‌ها از حیث ارسال پژوهش، مرکز پژوهش و توسعه آینده‌نگری با ۸ اثر و اندیشکده پول و ارز و اندیشکده دیپلماسی ملل با ۷ اثر بوده‌اند

تعداد پروژه‌های اندیشکده‌ها در حوزه‌های موضوعی

■ اندیشکده‌ها و مراکز سیاست‌پژوهی دارای پروژه در حوزه آموزش، علم و فناوری

۱	پژوهشکده مطالعات فناوری	۳	مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور
۱	خانه دیپلماسی	۲	اندیشکده مطالعات راهبردی دانشگاه آزاد اسلامی
۱	مرکز اندیشه‌ای نوران	۲	مرکز نوآوری و استعداد هوش مصنوعی
۱	مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	۱	اندیشکده سیاست پژوهان علم، فناوری و نوآوری
۱	مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی	۱	اندیشکده موج
		۱	پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات

■ اندیشکده‌ها و مراکز سیاست‌پژوهی دارای پروژه در حوزه اقتصاد

۳	مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور	۱۲	پژوهشکده امور اقتصادی
۲	اندیشکده اقتصاد و هوش مصنوعی ایران (هوشا)	۷	اندیشکده پول و ارز
۲	اندیشکده پارادایم	۵	پژوهشکده پولی و بانکی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
۱	اندیشکده اقتصاد مقاومتی	۵	مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری
۱	اندیشکده رای	۴	مدیریت پژوهش، توسعه و مطالعات اسلامی سازمان بورس و اوراق بهادار
۱	اندیشکده موج	۴	مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی
۱	اندیشکده نظام مسائل حکمرانی کشور	۳	اندیشکده اقتصاد دیجیتال فانوس
۱	مرکز ارزیابی سیاستی ایران	۳	اندیشکده راهبردی فناوری‌های مالی و اقتصادی
		۱	مؤسسه راهبردهای بازنشدگی صبا

■ اندیشکده‌ها و مراکز سیاست‌پژوهی دارای پروژه در حوزه امنیت و سیاست خارجی

۱	اندیشکده حکمرانی علم و فناوری	۳	اندیشکده آینده‌اندیشی سیمرغ
۱	خانه دیپلماسی	۳	اندیشکده دیپلماسی ملل
۱	مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست‌جمهوری	۳	اندیشکده سرآمد
۱	مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی	۲	اندیشکده راهبردی نگاه
		۱	اندیشکده ترند

■ اندیشکده‌ها و مراکز سیاست‌پژوهی دارای پروژه در حوزه انرژی

۱	انديشکده تدبير انرژی	۴	مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی
۱	انديشکده مطالعات راهبردی ديپلماسی آب، انرژی و محیط‌زیست	۳	انديشکده حکمرانی انرژی و منابع ایران
۱	مرکز مطالعات زنجیره ارزش در صنعت نفت و گاز	۲	انديشکده اقتصاد مقاومتی
۱	مرکز نوآوری تابا	۲	کانون مطالعات انرژی
		۲	مرکز توسعه پایدار انرژی

■ اندیشکده‌ها و مراکز سیاست‌یژوهی دارای پروژه در حوزه حکمرانی و توسعه

۱	اندیشکده امتداد	۴	اندیشکده پویاشهر
۱	اندیشکده پارادایم	۲	مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری
۱	اندیشکده تحلیل راهبردی و تحول نظام حکمرانی مفتاح	۲	اندیشکده اقامه عدل
۱	اندیشکده حکمرانی شریف	۲	اندیشکده تکریم اقوام و ادیان
۱	اندیشکده حنان	۲	اندیشکده راهبردی نگاه
۱	اندیشکده دیپلماسی ملل	۲	اندیشکده مطالعات راهبردی زیست شهر اسلامی
۱	اندیشکده راهبردی حکمرانی و پیشرفت	۲	اندیشکده مطالعات فراحکمرانی
۱	اندیشکده مطالعات راهبردی برندسازی ملی ایران	۲	مرکز بینش‌های رفتاری ایران
۱	مرکز ارزیابی سیاستی ایران	۲	مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی
۱	مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	۲	مرکز توسعه سیاست داخلی

اندیشکده‌ها و مراکز سیاست‌پژوهی دارای پروژه در حوزه سلامت

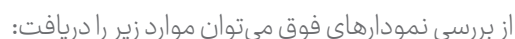

■ اندیشکده‌ها و مراکز سیاست‌پژوهی دارای پروژه در حوزه صنعت و تجارت

۱	اندیشکده رای	۴	اندیشکده فولاد و صنایع معدنی ایران
۱	اندیشکده سرآمد	۳	اندیشکده حکمرانی علم و فناوری
۱	پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات	۳	مرکز نوآوری و اندیشه‌ای فرصت
۱	پژوهشکده امور اقتصادی	۳	مؤسسه پژوهشی فرهنگ دیپلماسی و گفتگو
۱	پژوهشکده مطالعات فناوری	۲	اندیشکده مطالعات راهبردی زیست شهر اسلامی
۱	مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست جمهوری	۲	دفتر مطالعات راهبردی رونق تولید
۱	مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری	۱	اندیشکده اقتصاد و هوش مصنوعی ایران (هوشا)
۱	مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی	۱	اندیشکده تحلیل راهبردی و تحول نظام حکمرانی مفتاح

■ اندیشکده‌ها و مراکز سیاست‌پژوهی دارای پروژه در حوزه مسائل اجتماعی

۱	اندیشکده پایا	۲	اندیشکده امتداد
۱	اندیشکده جهادی	۲	اندیشکده بانوان
۱	اندیشکده علم و توسعه	۲	اندیشکده شرح
۱	گروه بررسی‌های راهبردی میراث	۲	اندیشکده نظام مسائل جوانان کشور
۱	مرکز ارزیابی سیاستی ایران	۲	مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی
۱	مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست‌جمهوری	۲	مرکز توسعه و حکمرانی شواهدمحور شناختیک

۱۰۶	حکمرانی و توسعه	۸۱	مسائل اجتماعی
۲۶	انرژی	۳۰	کشاورزی و محیط‌زیست
۴۹	امنیت و سیاست خارجی	۹۲	فرهنگ و رسانه
۶۴	اقتصاد	۵۹	صنعت و تجارت
۵۸	آموزش، علم و فناوری	۲۰	سلامت

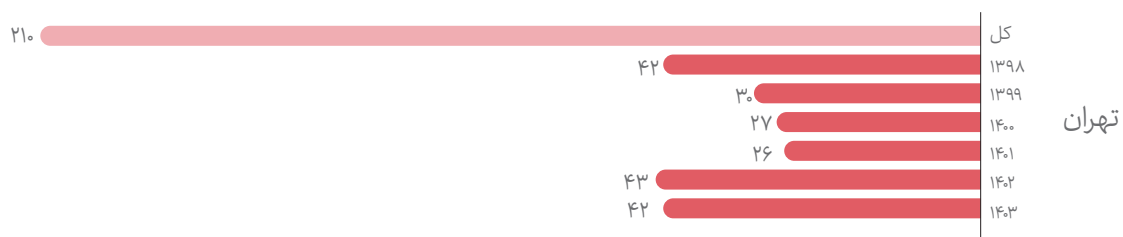
- ۵۲ سالنامه جامعه اندیشکده‌ها | سال ۱۴۰۳ ::::::::::::::::::::

- اندیشکده‌های میانه‌سال (۱۳۹۰-۱۳۹۹) که در بسیاری از حوزه‌ها پایه اصلی ظرفیت‌ها را تشکیل می‌دهند، در فرایند تأیید کمتر درگیر شده‌اند یا انگیزه کمتری داشته‌اند. این اندیشکده‌ها با تا به حال تأیید شده‌اند، یا به دلایل ساختاری، مسیر ثبت را طی نکرده‌اند.

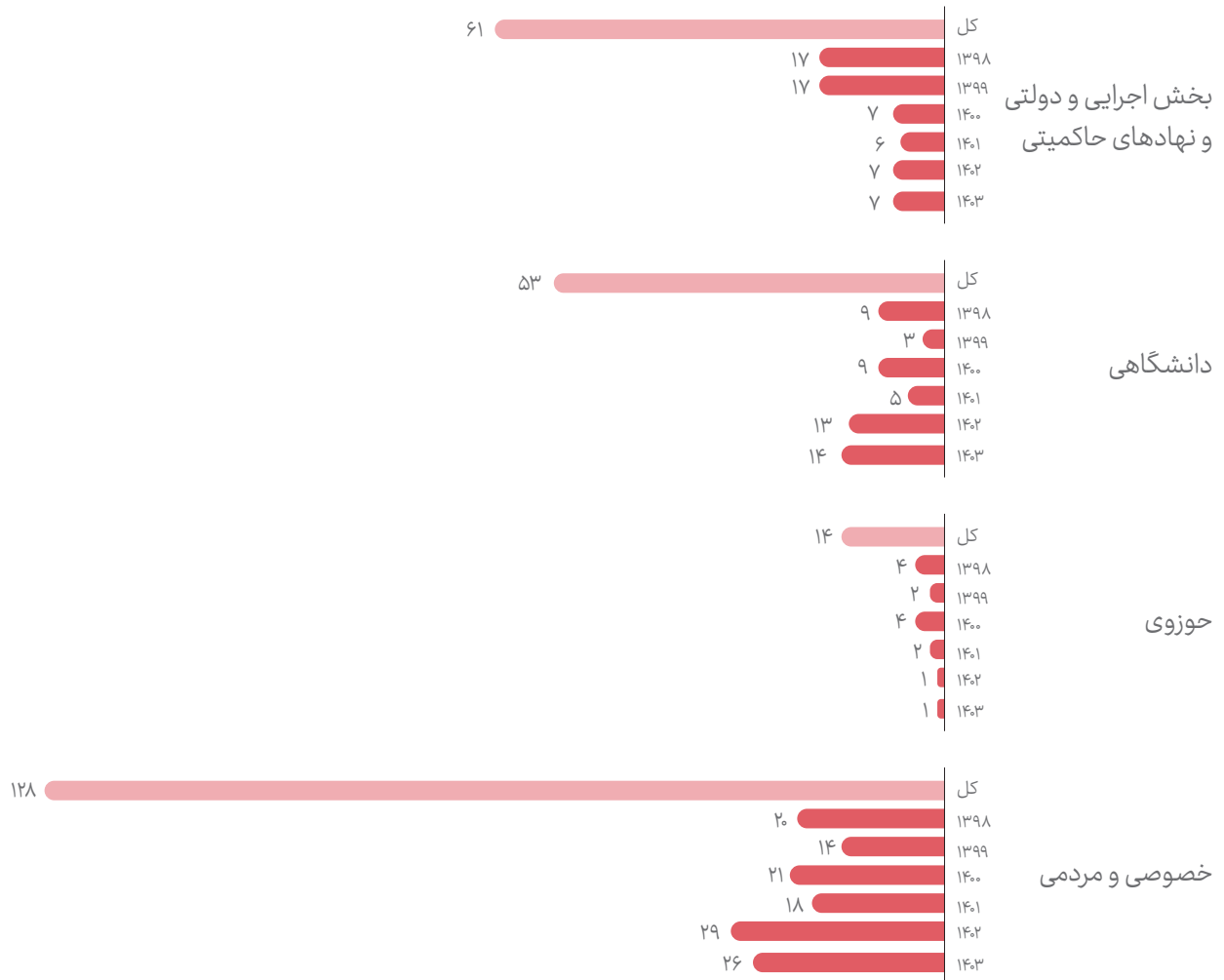
- اندیشکده‌های قدیمی (قبل از ۱۳۹۰) عملاً در فرایند تأیید غایب‌اند؛ یا اغلب آن‌ها پیش‌ازین ثبت شده‌اند یا اخیراً از سازوکار تأیید استقبال نکرده‌اند.

■ مقایسه پراکنش شهری اندیشکده‌ها و مراکز سیاست‌پژوهی ثبت شده در جامعه اندیشکده‌ها در سال‌های مختلف

- فقط سه شهر تهران، قم و مشهد، حدود ۹۴٪ از کل اندیشکده‌ها را در خود جای داده‌اند. این وضعیت، از محدود بودن زیرساخت یا انگیزه‌های نهادسازی در شهرهای غیرحسته حکایت دارد.

■ وضعیت خاستگاه اجتماعی اندیشکده‌ها و مراکز سیاست‌پژوهی ثبت شده در جامعه اندیشکده‌ها
در سال‌های مختلف

از میان اندیشکده‌های ثبت شده، طبق خوداظهاری این مجموعه‌ها، نیمه از آن‌ها خاستگاهی مردمی و خصوصی داشته‌اند که افزایش علاقه نهادهای غیررسمی و مردمی به سیاست‌پژوهی و کنشگری فکری است. در مقابل، اندیشکده‌های حوزوی سهمی کم ولی نسبتاً پایدار داشته‌اند. این مراکز عمدتاً وابسته به مراکز دینی خاص در قم هستند و تعداد آن‌ها در سال‌های اخیر کاهش محسوس داشته و نیازمند بازنگری در سیاست‌های پشتیبانی است. افزایش تعداد اندیشکده‌های دانشگاهی نشانه‌ای از افزایش تعامل نهادهای دانشگاهی با سیاست‌گذاری است. این روند می‌تواند ظرفیت علمی اندیشکده‌ها را افزایش دهد. در مورد بخش اجرایی و حاکمیتی نیز به دلیل این که اغلب این مراکز در سال‌های اولیه شروع به کار جامعه اندیشکده‌ها ثبت شده‌اند و پس از آن رغبت این مراکز کاهش یافته است.

نتیجه‌گیری و پیشنهاد سیاستی:

- رشد بخش خصوصی را باید هدایت و حمایت کرد تا از سطح کم‌اثر به سطح سیاست‌گذار برسند (با آموزش، شبکه‌سازی، دسترسی به داده و منابع).
- ورود دانشگاه‌ها به فرایند سیاست‌پژوهی باید مدیریت شود؛ اگرچه این روند امیدبخش است و باید تسهیل شود ولی باید دقت کرد که این اندیشکده‌ها ظرفیت‌های خود را فعال کرده و صرفاً به ابزاری برای رزومه‌سازی تبدیل نشوند.
- بخش حوزوی نیاز به بازطراحی سیاست دارد تا ظرفیت بالقوه آن بالفعل شود.
- تمرکز صرف بر دولت کافی نیست؛ لازم است دولت نقش حامی و تسهیل‌گر را ایفا کند نه صرفاً مجری.

.....

مروری بر پروژه‌های اندیشکده‌ای در سال ۱۴۰۳

این فصل، مرور پروژه‌های شاخص اندیشکده‌ای را پیش چشم می‌گذارد؛ طرح‌ها و ابتکاراتی که در سال گذشته شکل گرفتند، به اجرا درآمدند یا بر روند تصمیم‌سازی اثر گذاشتند. مرور هر پروژه/پژوهش می‌تواند به‌عنوان الگویی بررسی شود که نشان می‌دهد الگوها چگونه به عمل تبدیل می‌شوند و چگونه بر ساخت صلب سیاست‌ها و ساختارها رد می‌گذارند.

■ وضعیت پروژه‌های سال ۱۴۰۳ به تفکیک رد و ارسال از سمت اندیشکده‌ها

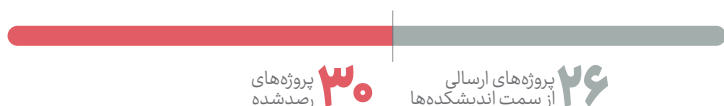
آموزش و علم، فناوری

کل پروژه‌های
سال ۱۴۰۳ ۱۴

اقتصاد

کل پروژه‌های
سال ۱۴۰۳ ۵۶

امنیت و سیاست خارجی

کل پروژه‌های
سال ۱۴۰۳ ۱۶

انرژی

کل پروژه‌های
سال ۱۴۰۳ ۱۷

حکمرانی و توسعه

کل پروژه‌های
سال ۱۴۰۳ ۳۲

سلامت

کل پروژه‌های
سال ۱۴۰۳ ۵

صنعت و تجارت

کل پروژه‌های
سال ۱۴۰۳ ۲۶

فرهنگ و رسانه

کل پروژه‌های
سال ۱۴۰۳ ۳۰

کشاورزی و محیط زیست

کل پروژه‌های
سال ۱۴۰۳ ۱۲

مسائل اجتماعی

کل پروژه‌های
سال ۱۴۰۳ ۱۷

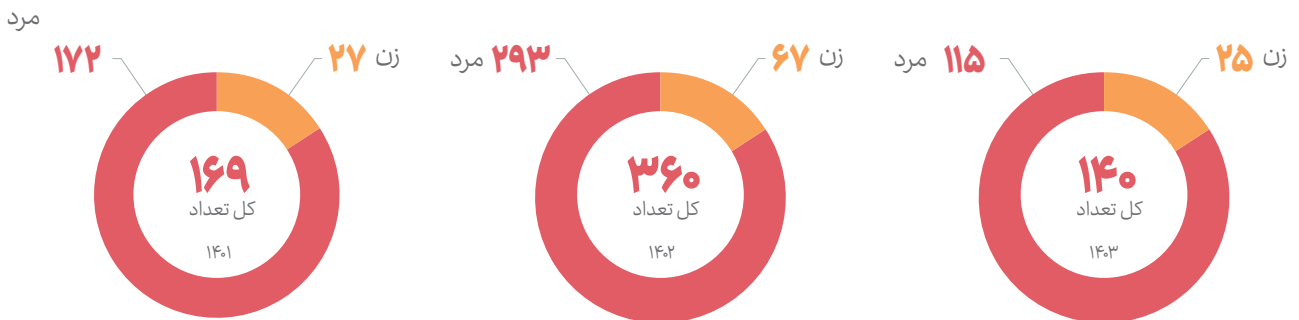

اطلاعات اندیشه ورزان و سیاست پژوهان فعال در سال ۱۴۰۳

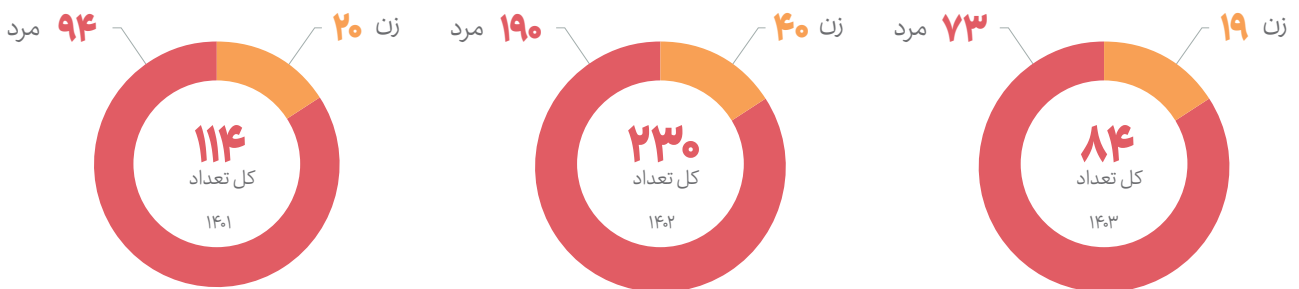
این فصل، معرفی مفتخرانه اندیشه ورزانی است که با پژوهش‌ها، نقدها و ایده‌های خود، بهبود فرآیند اداره کشور را دغدغه دارند. هر پروفایل، بازخوانی کارنامه‌ای است که آینده جامعه را نظر و چاره‌اندیشی می‌کنند.

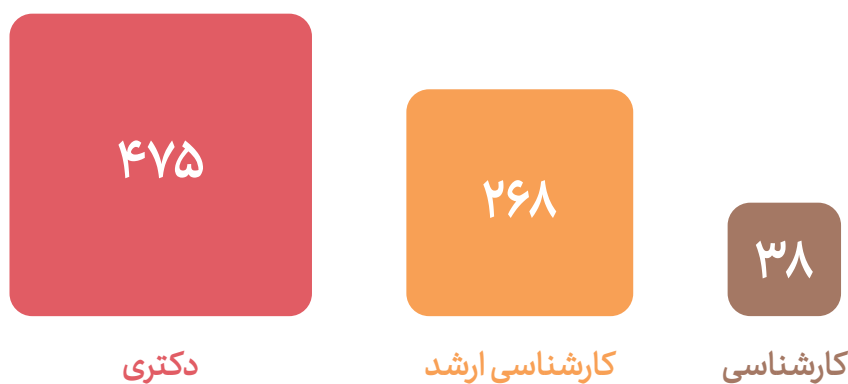
مقایسه اندیشه ورزان همکار با جامعه اندیشکده‌ها در سال ۱۴۰۳ با دو سال قبل و تفکیک جنسیتی آن‌ها

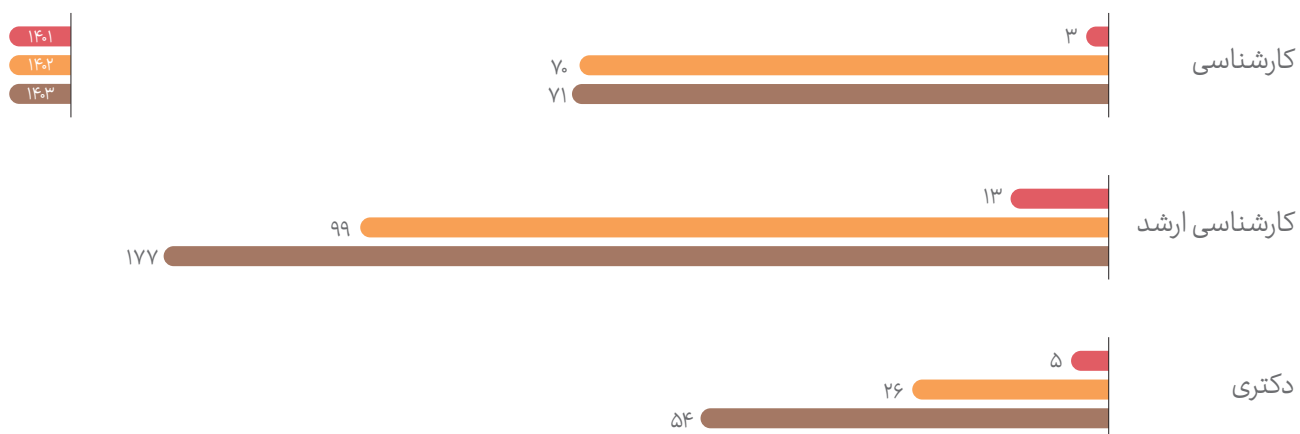
مقایسه اندیشه ورزشان جدید در سال ۱۴۰۳ با دو سال قبل و تفکیک جنسیتی آنها

نمودارهای فوق نشان‌دهنده غلبه مردان در زیست‌بوم اندیشه‌ورزی کشور است؛ با این حال روند ورود زنان به زیست‌بوم اندیشه‌ورزی کشور و مدیریت بانوان بر مسند مدیریت اندیشکده‌ها و مؤسسات سیاست‌یژوهی روبه‌رشد است.

مقایسه تحصیلات اندیشه‌ورزان همکار در سال ۱۴۰۳ با دو سال قبل

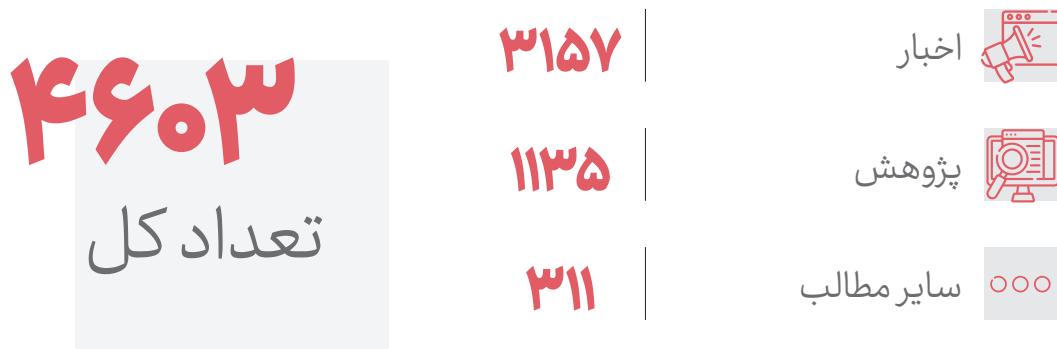

.....

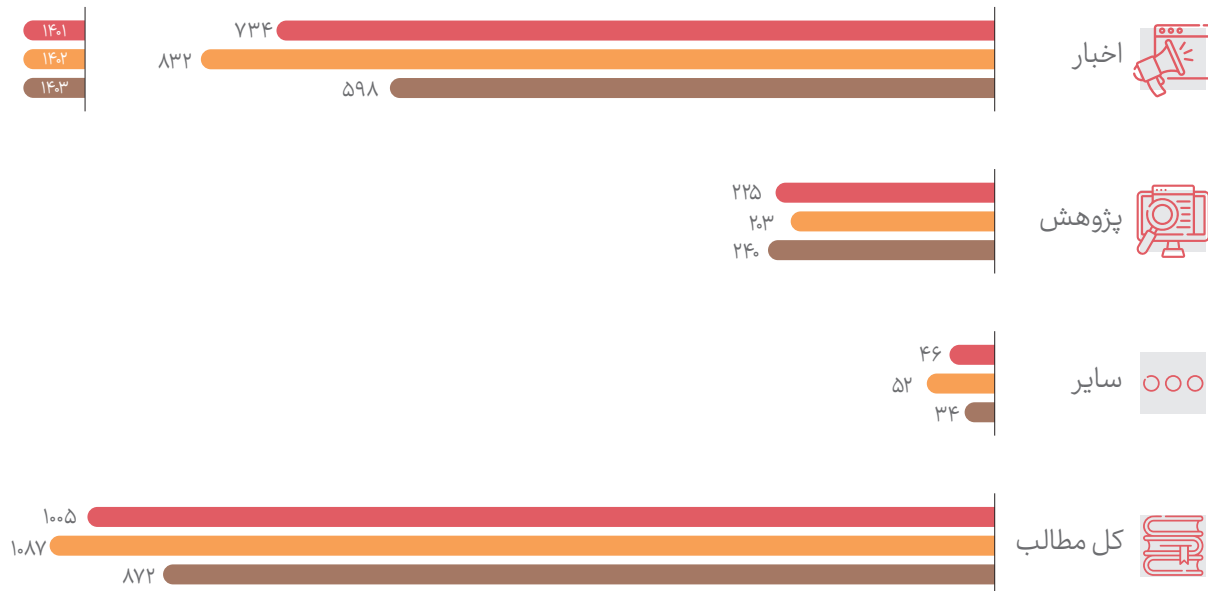
بازنمایی اندیشکده‌ها در سایت و شبکه‌های اجتماعی جامعه اندیشکده‌ها

این فصل به روایت آماری جامعه اندیشکده‌ها در سال گذشته اختصاص دارد؛ مجموعه‌ای که از سال تاسیس، خود را پل ارتباط و بستر شبکه‌سازی و برجسته‌سازی اندیشکده‌ها تعریف کرده است. در این مرور آماری، آنچه نشان از رشد است، ارجاع مستقیم و قوی به همراهی اندیشکده‌های همراه دارد؛ چراکه راه جامعه و راه اندیشکده‌ها، در یک مسیر مشترک ترسیم شده است.

■ وضعیت مطالب منتشر شده تا پایان سال ۱۴۰۳ در سایت به تفکیک نوع مطلب

■ مقایسه مطالب منتشر شده در سایت در سال ۱۴۰۳ با دو سال قبل به تفکیک نوع مطلب

مطالب منتشر شده در شبکه‌های اجتماعی بله و تلگرام به تفکیک حوزه

FV

۲۴۰

۷۶۷

■ اخبار و اطلاعیه‌های منتشر شده در شبکه‌های اجتماعی بله و تلگرام به تفکیک نوع خبر

۴۶

49

५६

99

የሥራ

45

9

13

۳۹

■ پژوهش‌های منتشر شده در سایت به تفکیک حوزه

۴۳	سلامت	۱۰۹	آموزش و علم، فناوری
۱۲۷	صنعت و تجارت	۱۶۴	اقتصاد
۱۴۷	فرهنگ و رسانه	۸۳	امنیت و سیاست خارجی
۸۷	کشاورزی و محیط‌زیست	۹۶	انرژی
۱۲۸	مسائل اجتماعی	۱۵۱	حکمرانی و توسعه

با مقایسه‌ی داده‌های "پژوهش‌های دریافتی" و "پژوهش‌های منتشرشده روی سایت"، می‌توان دریافت که حوزه‌های سلامت و انرژی (علی‌رغم نرخ ارسال پژوهش پایین) بالاترین نرخ انتشار را دارند. در مقابل، حوزه‌های اقتصاد و حکمرانی و توسعه با اینکه بیشترین پژوهش را دریافت کرده‌اند، نرخ انتشار پایینی دارند. همچنین حوزه فرهنگ و رسانه باوجود جایگاه مهم، نرخ انتشار پایینی نسبت به دیگر حوزه‌های پرکار داشته است.

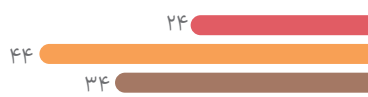
مقایسه پروژه‌های منتشر شده در سایت در سال ۱۴۰۳ با دوسال قبل به تفکیک حوزه

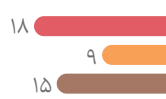
آموزش و علم، فناوری

اقتصاد

امنیت و سیاست خارجی

انرژی

حکمرانی و توسعه

سلامت

صنعت و تجارت

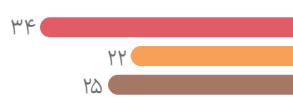
فرهنگ و رسانه

کشاورزی و محیط‌زیست

مسائل اجتماعی

• در سال ۱۴۰۲ تقریباً در همه حوزه‌ها تعداد آثار منتشر شده بیشتر از دریافتی همان سال است. این نشان می‌دهد که بخش زیادی از پژوهش‌هایی که در سال‌های پیش‌تر دریافت شده بودند، در ۱۴۰۲ منتشر شده‌اند. در سال‌های ۱۴۰۱ و ۱۴۰۳ تناسب بیشتر رعایت شده و نرخ انتشار نزدیک به تعداد دریافتی است.

• در حوزه‌های فرهنگ و رسانه، امنیت و سیاست خارجی، کشاورزی و محیط‌زیست و مسائل اجتماعی انتشار پژوهش‌ها در برخی سال‌ها چندبرابر دریافتی همان سال بوده که به‌وضوح به معنی انتشار با تأخیر آثار قدیمی و سیاست انتشار اولویت‌دار آن‌هاست.

۲۴۰

۲۴۰

۲۲۵

۲۰۳

14.1

۱۴۰۲

14.3

۱۳۲

۱۳۲

१५

114

14.1

14.2

۱۴۰۳

194

194

۱۳۷

۱۷۱

14.1

14.2

۱۴۰۳

سالنامه جامعه اندیشکده‌ها | سال ۱۴۰۳ ۷۱

۱۰	 	مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی	
۸	 	مرکز پژوهش های توسعه و آینده نگری	
۵	 	اندیشکده اقتصاد مقاومتی	
۵	 	اندیشکده اقتصاد دانش بنیان	
۴	 	اندیشکده نظام مسائل حکمرانی کشور	
۴	 	اندیشکده سیاستگذاری امیرکبیر	
۴	 	اندیشکده حنان (حکمرانی نرم و فناوری های نوین)	

■ افراد دارای بیشترین پژوهش‌های منتشرشده روی سایت در سال ۱۴۰۳

■ اطلاعات بازدید سایت در سال ۱۴۰۳

7,991

بازدید

پژوهش

نوع مطلب

سند نظام اہداف تربیتی طرح شہید بہنام محمدی

عنوان

ፍ.ሰ.ሥ.ሰ.

بازداد

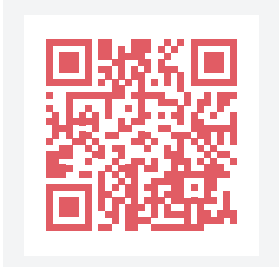

نوع مطلب

فهرست اندیشکده‌ها

عنوان

5,932

لازد

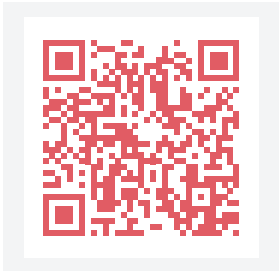
—

نوع مطلب

صفحه اول سایت

عنوان

Ƒ, ʌ ʌ ʏ

بازداد

پرجسب

نوع مطلب

مطالب مرتبط با مهدی خراتیان

عنہما

بازدید

نوع مطلب

عنوان

بازدید

نوع مطلب

عنوان

بازدید

نوع مطلب

عنوان

بازدید

نوع مطلب

عنوان

3,064

بازدید

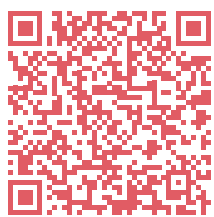
پژوهش

نوع مطلب

شیوه‌های درآمدزایی باشگاه‌های حرفه‌ای ورزش ایران با تأکید بر رشته فوتبال

عنوان

۳,۰۳۷

بازدید

پژوهش

نوع مطلب

بررسی مسائل و مشکلات آموزش و پرورش و تعیین اولویت‌های سیاست‌گذاری

عنوان

۲,۵۴۹

بازدید

پژوهش

نوع مطلب

چالش‌های موجود در بخش کشاورزی ایران

عنوان

У, КҮК

بازدید

تحلیلی و آموزشی

نوع مطلب

تعریف رویکرد

عنوان

ሂ,ሢፍፅ

بازدید

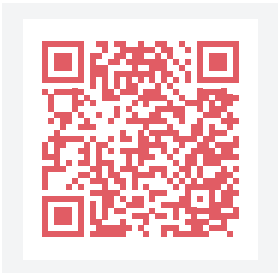
پژوهش

نوع مطلب

سه‌میه ایثارگری به عنوان مجوز و امتیاز؛ مبانی قانونی و حکم پیشنهادی

عنوان

۲,۲۹۴

بازدید

—

نوع مطلب

ثبت اندیشکده

عنوان

بازدید

عنوان

بازدید

عنوان

بازدید

عنوان

بازدید

عنوان

بازدید

عنوان

بازدید

عنوان

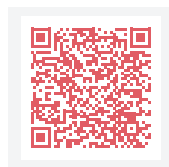
بازدید

عنوان

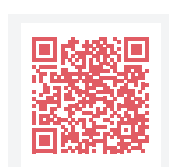
بازدید

عنوان

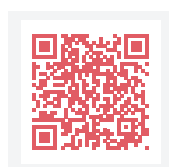
بازدید

عنوان

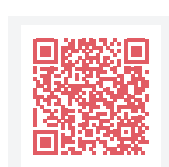
بازدید

عنوان

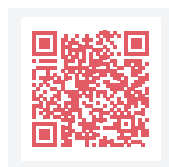
بازدید

عنوان

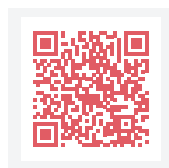
بازدید

عنوان

بازدید

عنوان

بازدید

عنوان

بازدید	۷,۶۶۱	
نوع مطلب	پژوهش	
عنوان	سند نظام اهداف تربیتی طرح شهید بهنام محمدی	
مجری	موسسه تربیت نسل تمدنی انقلاب اسلامی	

	۴,۴۱۸	بازدید	
	پژوهش	نوع مطلب	
بررسی مزایا و معایب محصولات تراریخته و تأثیر آن‌ها بر امنیت ملی کشور		عنوان	
	مرکز پژوهشی آرا	مجری	

بازدید	۳,۸۷۹	
نوع مطلب	پژوهش	
عنوان	آسیب شناسی مرکز فرماندهی و کنترل ناجا	
مجری	اندیشکده محنا	

بازدید	۳,۷۴۰	
نوع مطلب	پژوهش	
عنوان	وضعیت فرایند قضایی رسیدگی به تصادفات جرحی و تبعات آن	
مجری	مرکز طراحی حکمرانی نرم سامان	

۱,۷۹۹

بازدید

پژوهش

نوع مطلب

نگاهی به زیست‌بوم علم، فناوری و نوآوری در ایران

عنوان

اندیشکده سیاست‌پژوهان علم، فناوری و نوآوری

مجری

۲,۴۵۰

بازدید

پژوهش

نوع مطلب

بررسی ایده‌های محوری در تحول آموزش و پرورش

عنوان

مرکز راهبری برهان

مجری

۱,۶۲۹

بازدید

پژوهش

نوع مطلب

طرح آموزش و مشاوره الزامی قبل از عقد بهارنکو

عنوان

اندیشگاه مطالعات فلسفه و سبک زندگی

مجری

۲,۴۲۴

بازدید

تحلیلی و آموزشی

نوع مطلب

تعریف رویکرد

عنوان

جامعه اندیشکده‌ها

مجری

۱,۵۶۰

بازدید

پژوهش

نوع مطلب

مطالعات فنی-اقتصادی طرح جایگزینی کولرهای فرسوده با کولرهای نسل جدید

عنوان

خانه هم‌افزایی انرژی و آب خراسان رضوی

مجری

۲,۳۶۵

بازدید

پژوهش

نوع مطلب

سه‌میه اینارگری به عنوان مجوز و امتیاز؛ مبانی قانونی و حکم پیشنهادی

عنوان

اندیشکده مطاف

مجری

۱,۵۴۶

بازدید

تحلیلی و آموزشی

نوع مطلب

چرا و چگونه یک پدیده سیاسی را تحلیل کنیم؟

عنوان

جامعه اندیشکده‌ها

مجری

۱,۹۴۵

بازدید

پژوهش

نوع مطلب

مسائل اساسی نظام آموزش و پرورش در ایران

عنوان

اندیشکده سیاست‌گذاری تعلیم و تربیت هجرت

مجری

بازدید

یژوهش

سالنامه مهاجرتی ایران ۱۴۰۱

رصدخانه مهاجرت ایران

بازدید

یژوهش

چالش‌های آموزش زبان عربی در نظام آموزشی کشور

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

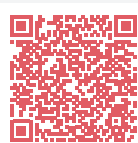

لازد

پژوهش

دسته‌بندی و اصلاح کدهای آیسیک اصناف با هدف تسهیل سیاست‌گذاری و تنظیم بازاریارنسل جدید

اندیشکده کار و اشتغال میزان

بازداد

یژوهش

صنعت نیمه‌هادی و تراشه: ظرفیت‌ها و فرصت‌های ایران

اندیشکده سرآمد

بازدید

یژوهش

بررسی نظرات مراجع تقلید در مسئله حجاب اجباری

گروه بررسی‌های راهبردی میراث

بازدید

یژوهش

طراحی الگوی مطلوب مطالبه‌گری

اندیشکده جهادی

بازداد

تحلیلی و آموزشی

معرفی مؤسسه رند

جامعه اندیشکده‌ها

بازداد

یژوهش

بررسی چالش‌ها و فرصت‌های فضای مجازی جهت بهره‌وری آموزش دانش‌آموزان دوره ابتدایی

مرکز علم و فناوری رسام

بازدید

۹۸۳

پژوهش

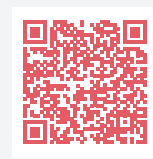
نوع مطلب

عنوان

ابرسامانه مغزافزاری هوشمند کشاورزی ایران

مجری

اندیشکده مهندسی محتوای مدیای ایرانیان

بازدید

۱,۰۴۳

پژوهش

نوع مطلب

عنوان

راهکارها و عوامل جلوگیری از سقط جنین

مجری

اندیشکده موج

بازدید

۹۶۶

پژوهش

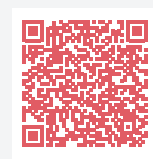
نوع مطلب

عنوان

بررسی عوامل مؤثر بر بروز تخلف و فساد در سیستم اداری کشور

مجری

اندیشکده نظام مسائل حکمرانی کشور

بازدید

۱,۰۳۷

پژوهش

نوع مطلب

عنوان

آسیب شناسی قوه قضاییه و ارائه راهکارهای اصلاحی

مجری

اندیشکده محنا

بازدید

۹۳۸

پژوهش

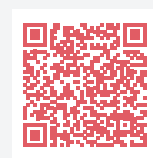
نوع مطلب

عنوان

بررسی تجارب برخی کشورها در مدیریت بحران منابع آب در بخش کشاورزی

مجری

مرکز ملی مطالعات راهبردی کشاورزی و آب اتاق ایران

بازدید

۱,۰۲۰

پژوهش

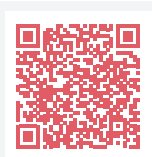
نوع مطلب

عنوان

امکان سنجی مطالبه خسارت تأخیر تأدیه چک

مجری

اندیشکده حقوق بانکی دانشگاه امام صادق (ع)

بازدید

۹۳۵

پژوهش

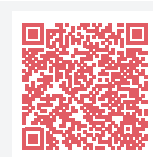
نوع مطلب

عنوان

بررسی اقتصادی تولید پنبه در ایران

مجری

مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی

بازدید

۱,۰۱۰

پژوهش

نوع مطلب

عنوان

نقش، شایستگی و انتظارات حلقه های میانی پیشرفت

مجری

اندیشکده همپا

۴۳۱

بازدید

نام

مهدی بختیاری‌زاده

عنوان مجموعه

موسسه ماکا

۸۴۴

بازدید

نام

سعید شجاعی

عنوان مجموعه

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

۴۳۱

بازدید

نام

سید رضا حسینی زاده

عنوان مجموعه

اندیشکده بسیج و نهادهای مردمی انقلاب اسلامی

۷۶۱

بازدید

نام

سید جواد سادات فریزنی

عنوان مجموعه

مرکز پژوهشی آرا

۴۱۶

بازدید

نام

سید حمزه صفوی

عنوان مجموعه

موسسه آینده‌پژوهی جهان اسلام

۵۸۲

بازدید

نام

ناصر ترابی

عنوان مجموعه

اندیشکده جهادی

۲۸۸

بازدید

نام

علی تقی‌زاده

عنوان مجموعه

مرکز راهبری برهان

۵۷۳

بازدید

نام

حسین نصیری

عنوان مجموعه

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

۲۷۷

بازدید

نام

اسماعیل گرجی پور

عنوان مجموعه

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

۵۱۰

بازدید

نام

مهدی خلیلی

عنوان مجموعه

اندیشکده راهبردی مهاجر

۲۱۰

نام

عنوان

بازدید

نام

عنوان

محمدحسین سروش

اندیشکده سرآمد

مجموعه

۲۷۱

نام

عنوان

بازدید

نام

عنوان

محمد رحمانی

اندیشکده مرآت

مجموعه

۱۹۸

نام

عنوان

بازدید

نام

عنوان

مرتضی زمانیان

اندیشکده حکمرانی شریف

مجموعه

۲۶۵

نام

عنوان

بازدید

نام

عنوان

موسی بیات

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

مجموعه

۱۸۹

نام

عنوان

بازدید

نام

عنوان

محمدحسین بادامچی

اندیشکده راهبردی مهاجر

مجموعه

۲۶۴

نام

عنوان

بازدید

نام

عنوان

مجتبی علی‌اکبری

اندیشکده مهندسی محتوای مدیای ایرانیان

مجموعه

۱۸۸

نام

عنوان

بازدید

نام

عنوان

حبیب‌الله ظفریان

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

مجموعه

۲۵۳

نام

عنوان

بازدید

نام

عنوان

محمد رضا مهرافشان

موسسه مطالعات انرژی سبحان

مجموعه

۱۸۰

نام

عنوان

بازدید

نام

عنوان

احسان پرنیان

اندیشکده سیاست‌گذاری امیرکبیر

مجموعه

۲۳۳

نام

عنوان

بازدید

نام

عنوان

علیرضا حدادی

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

مجموعه

۱۵۹

بازدید

نام

عنوان

مجموعه

نیما عرب حسینی

مرکز طراحی حکمرانی نرم سامان

۱۷۶

بازدید

نام

عنوان

مجموعه

مهدی فصیحی

مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست جمهوری

۱۵۹

بازدید

نام

عنوان

مجموعه

صابر پناهی شکوه

مؤسسه پتروویو

۱۷۳

بازدید

نام

عنوان

مجموعه

سجاد هجری

پژوهشکده سیاست‌پژوهی و مطالعات راهبردی حکمت

۱۵۶

بازدید

نام

عنوان

مجموعه

مهیار حسنی

مدرسه حکمرانی شهید بهشتی

۱۶۶

بازدید

نام

عنوان

مجموعه

حسین مینایی

مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست جمهوری

۱۵۳

بازدید

نام

عنوان

مجموعه

علیرضا خزائی

مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری

۱۶۵

بازدید

نام

عنوان

مجموعه

محمد رضا عبداللهی

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

۱۵۱

بازدید

نام

عنوان

مجموعه

اسماعیل نوده فراهانی

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

۱۶۲

بازدید

نام

عنوان

مجموعه

محمد تقی دشتی

مرکز پژوهشی مبنا

۱,۴۴۰	بازدید		۵,۰۶۴	بازدید	
جست‌وجو پیرامون مفهوم "رویکرد"	موضوع جست‌وجو		جست‌وجو پیرامون مهدی خراتیان	موضوع جست‌وجو	
۹۹۷	بازدید		۳,۸۷۷	بازدید	
جست‌وجو پیرامون فهرستی از اندیشکده‌های ایران	موضوع جست‌وجو		جست‌وجو پیرامون طرح شهید بهنام محمدی	موضوع جست‌وجو	
۸۱۳	بازدید		۳,۲۵۷	بازدید	
جست‌وجوی اندیشکده احیای سیاست	موضوع جست‌وجو		جست‌وجوی جامعه اندیشکده‌ها	موضوع جست‌وجو	
۷۴۱	بازدید		۲,۵۶۸	بازدید	
جست‌وجوی پژوهشکده امور اقتصادی	موضوع جست‌وجو		جست‌وجو پیرامون مفهوم اندیشکده و ثبت، تأسیس و مجوز اندیشکده	موضوع جست‌وجو	
۷۳۶	بازدید		۲,۱۶۱	بازدید	
جست‌وجوی اندیشکده ایتان	موضوع جست‌وجو		جست‌وجو پیرامون "مرفوک (مرکز فرماندهی و کنترل ناچا)"	موضوع جست‌وجو	

با سپاس از اندیشکده‌ها، مراکز سیاست‌پژوهی و موسسات مشاوره سیاستی که دوام و تداوم جامعه اندیشکده‌ها بر همراهی و مشارکت آن‌ها استوار است:

به همت خانه اندیشه‌ورزان منتشر شد

ساختار سیاسی جمهوری اسلامی زمانی با عبارات «راس امور» و «خانه ملت» برای یک نهاد سیاسی-اجتماعی معمول در تمام ساختارهای مونتسکویی، روایت‌سازی مستحکمی را از برکشیدن مجلس پیش برد. و از این طریق نیاز خود را به تأییدشدگی، به واسطه این نهاد و روایت پشت آن پاسخ می‌داد: مشروعیت بخشی به سیاست‌ها، مهار نارضایتی‌ها، کانالیزه کردن تکثر جامعه ایرانی در مسیرهای قابل کنترل و دست آخر شبیه‌سازی مردم‌سالاری، از جمله نیازمندی‌هایی بودند که یک ساختار سیاسی در حال تاسیس را به سمت ابرقوه‌ساختن یک قوه ره‌نمون بودند. با گذر از مرحله بنیان‌گذاری و ورود به مرحله تثبیت و جان‌گرفتن اعتماد به نفس ابراز وجود و قد علم کردن به عنوان حکمران و ولی، قیود پیش‌گفته دست‌وپاگیر، و حلقه‌های «واسط» قدرت و جامعه، «مازاد» شناسایی شدند. بنابراین مجلس نه به عنوان یک رکن قدرت، بلکه زائده‌ای شد که تحمل آن به عنوان یک امر تزیینی تنها در این صورت قابل پذیرش بود که نقش سامانه تأیید و اجرا را در ساختار حکمرانی چندلایه‌ای کنونی ایفا کند.

شماره دوم نقد سیاست را
رایگان دریافت کنید:

سالنامه جامعه اندیشکده‌ها، نخستین کتاب جامع اطلاعات اندیشکده‌های کشور است که نمایی کلی از وضعیت اندیشکده‌ها طی یک سال را نشان می‌دهد. این نما، شامل پروفایل تفصیلی اندیشکده‌های فعال کشور، فهرست پژوهش‌های انجام‌شده توسط اندیشکده‌ها و فهرست اندیشه‌ورزان و سیاست‌پژوهان پژوهش‌های مذکور در سال گذشته می‌شود. شماره پنجم سالنامه اندیشکده‌ها با مشارکت ۲۵۶ اندیشکده، مرکز سیاست‌پژوهی و موسسه مشاوره سیاستی تنظیم و تدوین شده است.